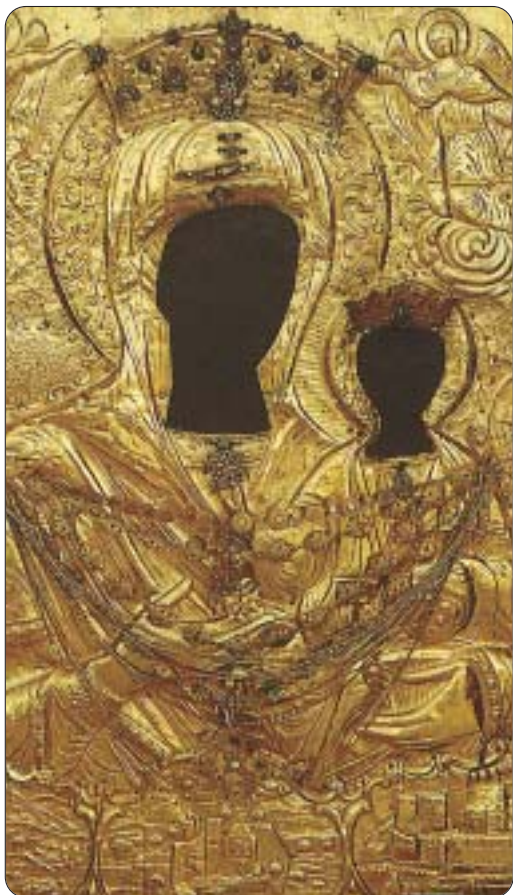

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

Τό νέο Καθολικό τῆς Μονῆς τῶν Μυρτιδίων.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ 2019

ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ Κυθήρων

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

Τό ἐγκόλπιο αὐτό Ἑορτολόγιο
τοῦ σωτηρίου ἔτους 2019
ἀφιερῶται
εἰς τά βυζαντινά καί μεταβυζαντινά
Ἱερά Ἐκκλησιαστικά Μνημεῖα,
Ἱεράς Μονάς, Ἱεροῦς Ναοῦς
καί Παρεκκλήσια τῆς περιοχῆς
τῆς Δημοτικῆς Κοινότητος Μυρτιδίων
σύν τῇ ἐκθύμῳ καί διαπύρῳ εὐχῇ
πρός τόν Πανάγιον Κύριον
καί Θεόν ἡμῶν
διά τήν ὡς τάχιον τελείαν
ἀποκατάστασιν, ἀνάδειξιν
καί προβολήν αὐτῶν.

**Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεῖμ
(Ἐνθρόνισις εἰς τὰ Κύθηρα 30.7.2005)**

ΕΓΚΑΡΔΙΕΣ ΕΥΧΕΣ

Ἐπί τῷ νέῳ ἐνιαυτῷ τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ ἡμῶν, τῷ σωτηρίῳ ἔτει 2019, ὅλη ψυχῇ καί καρδίᾳ διαπύρως εὐχομαι **«ὑπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καί τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως» ἐν τῇ Μιᾷ, Ἁγίᾳ, Καθολικῇ καί Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ εἰς μίαν Ποίμνην ὑπό Ἕνα Ποιμένα (τόν Ἀρχιεπίσκοπον Ἰησοῦν Χριστόν)**, ἐνισχύσεως δέ καί ἐνδυναμώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καί τοῦ Χριστωνύμου Λαοῦ τῆς Θεοστηρίκτου καί Παναγιοσκεπάστου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθηρῶν καί Ἀντικυθηρῶν, ὡς καί ἀπάντων τῶν ἐγγύς καί μακράν πνευματικῶν ἡμῶν τέκνων, Κυθηρίων καί Ἀντικυθηρίων ἐν Αὐστραλίᾳ, Ἀμερικῇ καί ὅπου γῆς καί ἰδιαίτερος τῶν προσφιλῶν ναυτικῶν μας, τῶν διαπορευομένων τᾶς τρίβους τῶν θαλασσῶν.

Τό νέον σωτήριο ἐτος 2019 ἄς εἶναι μεστόν θείων εὐλογιῶν καί χαρίτων, πνευματικῶν καί βιοτικῶν δωρημάτων καί θεϊκῶν ἀντιδόσεων ἔτος μετανοίας καί ἐπιγνώσεως τοῦ Τριαδικοῦ μας Κυρίου καί Θεοῦ.

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Κυθηρῶν Σεραφεῖμ

Προλεγόμενα

Περιδιαβαίνοντας τό Παναγιοσκέπαστο καί περιάκουστο νησί τῶν Κυθήρων στά νοτιοδυτικά του μέρη καί πρός τό ἐσωτερικό του, τόν κεντρικό του ἄξονα, θά παρουσιάσωμε καί ἐφέτος, στό ἀνά χεῖρας ἀφιέρωμα-ἐορτολόγιο τοῦ σωτηρίου ἔτους 2019, Ἱεροῦς Ναοῦς καί Ἱερά Παρεκκλήσια εἴκοσι καί ἕνα (21) τόν ἀριθμό καί τρία (3) Ἱερά Μοναστήρια, στά ὁποῖα ἐμόνασαν κατά καιρούς καί ἀσκήθηκαν ἀφιερωμένες εὐλαβικές ψυχές.

Πρόκειται γιά τήν **πάνσεπτη καί πανίερη Μονή τῶν Μυρτιδίων τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας**, Προστάτιδος, Ἐφόρου καί Πολιούχου τῶν Κυθήρων, γιά τήν **Ἱερά Μονή τῆς Ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἐλέσης**, Προστάτιδος τῆς νήσου μας καί τήν **Ἱερά Μονή τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων (Ξερουλάκι)**. Ἀκόμη, θά γίνη λόγος καί ἀναφορά στούς Ἱεροῦς Ναοῦς καί τά Ἱερά Παρεκκλήσια τῶν Ἐνοριῶν: **Δρυμῶνος, Καλοκαιρινῶν, Καλησπεριανίκων, Πιτσινανίκων, Κεραμουτοῦ, Κοντολιανίκων** καί **Πούρκου**.

Οἱ τρεῖς αὐτές Ἱερές Μονές, οἱ ὁποῖες ὄχι τόσο κατά τόν τύπο, ὅσο κατά τήν οὐσία, ἐλειτούργησαν διαχρονικά ὡς Μοναστήρια μέ ἀφιερωμένα πρόσωπα κατά καιρούς, Μοναχοῦς ἢ Μοναχές, (καί σῶζονται τό Ἦγουμενεῖο, τό ἀρχονταρί-

κι, τά κελλιά καί τό Καθολικό τῆς Ἱ. Μονῆς) προσέφεραν πολύτιμες ὑπηρεσίες στήν Ἁγία μας Ἐκκλησία, τόν ἐμπερίστατο Ὁρθόδοξο Χριστιανικό λαό μας καί τήν Ἑλληνορθόδοξη πατρίδα μας. «Καίγονται τά Μοναστήρια μας» φώναζαν μέ ἀγωνία οἱ ἀδελφοί μας Κυθήριοι καί ἔτρεχαν νά σβήσουν τίς πυρκαϊές, ὅταν τά τελευταῖα χρόνια κινδύνευαν σοβαρά ἀπό τίς φωτιές.

Τό Μοναστήρι τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας, ὁ φωτεινός φάρος καί ἡ πνευματική ἀκρόπολις τῶν Κυθήρων, εἶναι τό σημεῖο ἀναφορᾶς καί ὁ πόλος ἔλξεως κάθε Κυθηραϊκῆς ψυχῆς, ἀφ' ὅτου ὁ ταπεινός καί εὐσεβής ἐκεῖνος βοσκός, ὑπακούοντας στήν προτροπή τῆς Παναγίας μας ἀνεζήτησε μετά σπουδῆς εἰς τόν τόπον τῶν Μυρτιδίων τήν Πανάχραντη Εἰκόνα της, ἀφοῦ ἄκουσε τήν διαβεβαίωσί της ὅτι εἶχε ἔλθῃ στήν περιοχὴ αὐτῆ πρό πολλοῦ γιά νά τήν προστατεύσῃ. Πρῶτος ισόβιος Μοναχός ἦταν ὁ θεοσεβής αὐτός ποιμένας τῆς ἀλόγου ποιμνῆς, ὁ ὁποῖος παρέμεινε διά βίου κοντά στόν πρῶτο ναῖσκο πού εὐλαβῶς ἀνήγειρε πρός τιμὴν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Ἀκολούθησε μετά ταῦτα ὁ Μοναχός Λεόντιος, ὁ ὁποῖος ἔκτισε τόν Ἱερό Ναό τῆς Εὐρέσεως τῆς Πανσέπτου Εἰκόνας μέ τά δύο ναϊκά προσκτίσματα ἔνθεν καί ἔνθεν καί ἀργότερα, τόν 19ο αἰῶνα, ὁ συγκτήτωρ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Μυρτιδίων Ἀρχιμανδρίτης π. Ἀγαθάγγελος Καλ-

λίγερως, ὁ καί Ἡγούμενος καί οἰκονόμος τῆς Μονῆς γιά μισό αἰῶνα καί πλέον, ἀνήγειρε ἐπάνω στό ἰσόγειο τρίκλιτο αὐτό μοναστηριακό κτίσμα τόν σημερινό περιλαμπρο τρίκλιτο, ὡσαύτως, Ἱερό Ναό, βασιλικοῦ ρυθμοῦ, πού εἶναι τό νέο Καθολικό τῆς Μονῆς. Καί μαζί μέ τό μεγαλόπρεπο κωδωνοστάσιο ἔκτισε ὁ ἀοίδιμος αὐτός Ἡγούμενος καί τίς δύο μοναστηριακές πτέρυγες τῶν κελλιῶν (τά ἰσόγεια κτίσματα).

Οἱ κώδικες τῶν Ἐπισκόπων Κυθήρων ἀπό τόν 17ο μέχρι καί τόν 19ο αἰῶνα καταγράφουν τήν διαχρονική διαδρομή τῆς Μονῆς τῶν Μυρτιδιῶν, μέ τούς Ἡγουμένους καί τά Ἡγουμενοσυμβουλιά τους, τήν μοναχική ζωή τῶν κατά καιρούς μοναζόντων καί τίς παρεμβάσεις-ἐπιτίμια τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου, ὡσάκις παρετηροῦντο ἐκτροπές ἀπό τό μοναχικό πολίτευμα. Στό πρῶτο ἡμισυ τοῦ 20οῦ αἰῶνα ὑφίσταται ὡς διαλελυμένη Ἱερά Μονή καί ἀργότερα ἔλαβε τήν σημερινή νομική μορφή τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος.

Ἡ Ἁγία Ἐλέσα, παρ' ὅτι ἦταν ὁ τόπος τῆς βραχείας μοναχικῆς ζωῆς τῆς Ἁγίας Ὀσιοπαρθενομάρτυρος καί στόν 20ό αἰῶνα συναριθμεῖται μαζί μέ τά Μοναστήρια τῆς Μυρτιδιώτισσας καί τῆς Ἁγίας Μόνης, ἐν τούτοις ἐλειτούργησε ὡς συναδελφικός Ναός καί ἀργότερα ὡς Ἐνοριακός Ναός Πούρκου. Ὅμως, σήμερα εἶναι τό ἥσυχο μοναστηριακό ἱερό προσκύνημα, ὅπου ἠρεμοῦν

καί ἀναπαύονται ψυχικά οἱ συμπολίτες μας καί οἱ εὐλαβεῖς προσκυνηταί, ὄχι μόνο κατά τήν περίοδο τοῦ Δεκαπεντισμοῦ (Δεκαπενταυγούστου), ἀλλά καί σέ ἄλλες περιόδους τοῦ ἔτους.

Καί ἡ Ἱερά Μονή Ἀγίων Ἀναργύρων (Ξερουλάκι), ἡ ὁποία λειτουργοῦσε ὡς παλαιό Μοναστήρι, καί ἔχουμε πληροφορίες γι' αὐτήν ἀπό τόν 17ο αἰῶνα, ὑπῆρξε ὁ εὐλογημένος τόπος πνευματικῆς ἀσκήσεως καί ἀναψυχῆς γιά πολλές ἀφιερωμένες ψυχές. Εὐλαβεῖς Λειτουργοί τοῦ Ὑψίστου τῆς οἰκογενείας τῶν Μεγαλοκονόμων (οἱ ἀείμνηστοι π. Παναγιώτης, π. Θεόδωρος, π. Γεώργιος κ.ἄ.) μετέδιδαν διαδοχικά τήν ἱερή δάδα τῆς Ἱερωσύνης στούς ἀπογόνους των καί ἔτσι ἔφθασε μέχρι σήμερα στά χέρια τοῦ ἀγαπητοῦ μας Ἱερέως Πρωτ. π. Παναγιώτη Μεγαλοκονόμου, Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως, ὁ ὁποῖος μετά περισσῆς εὐλαβείας καί πολλῶν κόπων καί μόχθων τό διατηρεῖ σέ ἄριστη κατάστασι, ἀφοῦ πρὶν ἀπό αὐτόν ὁ σεβάσμιος Ἱερεὺς πατήρ του, ὁ μακαριστός π. Γεώργιος, τό ἀνεκαίνισε ἐκ βάθρων.

Ἐκτός ἀπό τά Ἱερά αὐτά Μοναστηριακά Προσκυνητά ὁ ἀναγνώστης τοῦ παρόντος ἡμερολογίου θά θαυμάσῃ καί τό ναϊκό συγκρότημα 4 Ναῶν στόν **Ἅγιο Δημήτριο τοῦ Πούρκου**, βυζαντινῆς περιόδου, τοῦ 11ου αἰῶνος, μέ τίς περίφημες βυζαντινές τοιχογραφίες 3 στρωμάτων, χρο-

νολογούμενες από τόν 13ο-14ο αιώνα, ἐνῶ ὑπάρχουν καί μεταβυζαντινές τοιχογραφίες.

Εἴκοσι (20) ἀκόμη Ἱερούς Ναούς καί Ἱερά Παρεκκλήσια μεταβυζαντινῆς περιόδου θά συναντήσωμε στό ἐφετεινό ἐγκόλπιο ἡμερολόγιό μας: 1) **τήν Ἁγία Τριάδα Μυρτιδίων** 2) **τούς Ἁγίους Ἀναργύρους στό Σπακολάγγαδο** 3) **τόν Ἅγιο Νικόλαο τόν Κρασαῖ στόν Μαῦρο Βράχο** 4) **τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Θεολόγο στόν Λαχνό** 5) **τόν Ἅγιο Σπυρίδωνα στίς Καλοκαιρινές** 6) **τόν Ἐσταυρωμένο στά Πιτσιανιάνικα-Κωστιάνικα** (παλαιός Ναός) 7) **τόν Ἐσταυρωμένο στά Πιτσιανιάνικα** (νέος Ναός εἰς τά ἐρείπια τοῦ παλαιοῦ) 8) **τόν Ἅγιο Γεώργιο στά Καλησπεριάνικα** 9) **τόν Σωτήρα στό Κεραμουτό** (παλαιός Ναός) 10) **τόν Σωτήρα στό Κεραμουτό** (νέος Ναός) 11) **τήν Ἁγία Τριάδα** (ἐπάνω) **στό Κάτω Κεραμουτό** 12) **τήν Ἁγία Τριάδα** (κάτω) **στό Κάτω Κεραμουτό** 13) **τόν Πρόδρομο στό Κεραμουτό** 14) **τόν Ἅγιο Ἀντώνιο στό Κάτω Κεραμουτό** 15) **τήν Παναγία στό Κεραμουτό** 16) **τήν Παναγία Καρτεριανή στό Κεραμουτό** 17) **τήν Ἁγία Μαρίνα στόν Δρυμῶνα** 18) **τόν Ἅγιο Ἀντώνιο στόν Δρυμῶνα** 19) **τήν Παναγία στό Καταφυγάδι Πούρκου** (παλαιός Ναός) καί 20) **τήν Παναγία στό Καταφυγάδι** (Νέος Ναός).

Πλούσιο, λοιπόν, σέ περιεχόμενο καί ἀξιόλογα ἐκκλησιαστικά Ἱερά Μνημεῖα εἶναι καί τό ἀνά

χειρας ἡμερολόγιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Θαυμάζουμε ἀληθινά τόν πνευματικό αὐτό πλοῦτο τοῦ περιωνύμου νησιοῦ μας. Ἄλλά δέν πρέπει νά περιοριζόμαστε μόνο στόν θαυμασμό, πού εἶναι κατά πάντα δίκαιος, ἀλλά νά προβληματισθοῦμε γιά τό πῶς θά συμβάλωμε ὅλοι μας, ἀπό τήν δική του ὁ καθένας πλευρά, γιά τήν συντήρησι, τήν ἀποκατάστασι καί τήν διαφύλαξι αὐτῶν τῶν ἀνεκτίμητων θησαυρῶν.

Περαίνων τό προλογικό μου αὐτό σημείωμα θέλω νά εὐχαριστήσω ἐκ βάθους ψυχῆς μου τήν ἐρίτιμη κ. Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου, Φιλόλογο - ἱστορικό, γιά τήν φιλότιμη καί ἐπίπονη ἐνασχόλησί της μέ τά βυζαντινά καί μεταβυζαντινά μνημεῖα τῆς νοτιοδυτικῆς πλευρᾶς τῶν Κυθῆρων, καί ὄχι μόνο, καί τήν παρουσιάσι τους στό ἐφετινό ἡμερολόγιο. Τήν συγχαίρω θερμά καί τήν εὐχαριστῶ ἐγκάρδια.

Εἶθε ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου μας καί ἡ κραταία σκέπη τῆς Μυρτιδιώτισσάς μας νά μᾶς σκεπάζουν καί νά περιφρουροῦν ὅλους μας καί ὅλον τόν κόσμον.

Μέ ἐγκάρδιες εὐχές καί ἀγάπη

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Κυθῆρων Σεραφεῖμ

ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΝ ΔΗΜΟΤ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΝ

Γράφει ἡ Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου

Ἱερά Μονή Μυρτιδίων

Ἡ Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Μυρτιδιώτισσας, πού μαζί μέ τήν ἁγία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου εἶναι τά πολυτιμότερα καί ἱερώτερα ἐκκλησιαστικά θησαυρίσματα τοῦ Κυθηραϊκοῦ λαοῦ, βρέθηκε μέ θαυματουργικό τρόπο ἀπό ἓνα ταπεινό βοσκό στήν περιοχή τῶν Μυρτιδίων, κοντά στά δυτικά παράλια τοῦ νησιοῦ. Σχετικά μέ τή χρονολογία τῆς εὐρέσεως, ἐπικρατέστερη θεωρεῖται ἡ χρονολογία γύρω στά 1400.

Ἐκεῖ στό σημεῖο τῆς εὐρέσεως ὁ βοσκός ἔκτισε ἓνα ναῦδριο, ὅπου ἐγκατέστησε τήν Εἰκόνα. Ἡ παράδοση τοῦ λαοῦ μας ἀποδίδει αὐτή τήν ἀρχαιοτάτη Εἰκόνα στόν Εὐαγγελιστή Λουκά, πού κατά τήν ἐποχή τῆς Εὐρέσεως ἦταν μικροτέρων διαστάσεων. Ἀργότερα περικλείστηκε σέ πλαίσιο καί διακοσμήθηκε

μέ ἀσημένια ἀρχικά καί κατόπιν μέ χρυσή ἐπένδυση.

Ὁ μικρός ἀρχικός Ναός διευρύνθηκε ἀπό κάποιον Μοναχό Λεόντιο, ὁ ὁποῖος πρόσθεσε δύο κλίτη, τὰ ὁποῖα ἀφιερώθηκαν στὸν Ὅσιο Θεόδωρο καί στή Ζωοδόχο Πηγὴ. Σιγά-σιγά τὰ Μυρτίδια ἔγιναν παγκυθηραϊκὸ Προσκύνημα καί προσέρχονταν προσκυνητές ἀπὸ

ὄλα τὰ χωριά μας στή γιορτὴ τῆς, ἡ ὁποία καθιερώθηκε ἔξ ἀρχῆς στίς 24 Σεπτεμβρίου, 40 ἡμέρες μετὰ τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. Γύρω ἀπὸ τὸν ἀρχικὸ Ναό, στὸν περιβάλλοντα χῶρον, δημιουργήθηκαν μικρὰ καταλύματα, κελλιά, ἕνας μικρὸς χῶρος ὑποδοχῆς καί τὸ Ἱερό Προσκύνημα ἄρχισε νὰ ἐξοπλίζεται μέ

ιερὰ σκεύη, εἰκόνες, ἐκκλησιαστικά βιβλία καί ὅλα τὰ ἀπαραίτητα καθημερινῆς χρήσεως.

Μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου ἡ περισσὴ εὐλάβεια τῶν Κυθηρίων προίκισε τὰ Μυρτίδια μέ πολλά καί ποικίλα ἀφιερώματα, κινητά καί ἀκίνητα. Κατά τὰ χρόνια τῆς Βενετοκρατίας, ἐπειδὴ ἡ Μονή Μυρτιδίων, εὐρισκόμενη σέ ἀφύλαχτη περιοχή καί λόγω τῆς γειτνίασης μέ τή θάλασσα ἐπανειλημμένα δέχτηκε ἐπιδρομές πειρατῶν, οἱ Ἄρχές ἔκριναν ἀναγκαῖο νά μεταφέρουν τήν Εἰκόνα κατά τόν 17ο αἰ. γιά λόγους ἀσφαλείας στό φρούριο τοῦ Καψαλίου, ὅπου φυλάχθηκε μέχρι τό 1842. Τότε ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Μυρτιδίων, Ἄρχιμ. Ἀγαθάγγελος Καλλίγερος, ἡ σπουδαιότερη ἐκκλησιαστική φυσιογνωμία τῶν Κυθήρων τό 19ο αἰ., συνέλαβε τό μεγαλεπήβολο σχέδιο τῆς δημιουργίας τοῦ νέου Ναοῦ καί τῆς ἀνάδειξης τοῦ Προσκυνήματος. Πράγματι ἀνέθεσε στόν περίφημο Τηνιακό ναοδόμο, τόν Ζαχαρία Φιλιππότη, τὰ σχέδια καί τήν ἀνοικοδόμηση τοῦ νέου Ναοῦ, πάνω ἀπό τόν παλαιό Ναό τῆς Εὐρέσεως. Ὁ Ναός ἐπερατώθη λαμπρός, μεγαλοπρεπής, σέ ρυθμό τρικλιτῆς βασιλικῆς, λαμπρό δεῖγμα τῆς τέχνης τῶν Τη-

νιακῶν μαστόρων, ἀλλά καί τοῦ θρησκευτικοῦ συναγεροῦ τῶν ἀπανταχοῦ Κυθηρίων, οἱ ὁποῖοι συνέβαλαν μέ προσωπική ἐργασία, μέ δωρεές καί γενναῖες χορηγίες. Τό καλλιτεχνικότατο Τέμπλο, ἔργο τοῦ Τηνιακοῦ Ἰάκωβου Βαρούτη, εἶναι δωρεά τοῦ Κυθηρίου εὐεργέτη Νικήτα Τζάννε. Τό ἐπιβλητικό κωδωνοστάσιο εἶναι ἔργο τοῦ Κυθηρίου καλλιτέχνη Νικολάου Φατσέα-Φουριάρη κατά τό 1888.

Περί τό τέλος τῆς πρώτης 10ετίας τοῦ τρέχ. αἰῶνος συνετελέσθη ἡ ἀνακαίνισις-ἀποκατάστασις τοῦ μεγαλοπρεποῦς Κωδωνοστασίου, τοῦ περιστάου τοῦ νέου Καθολικοῦ, τοῦ γυναικωνίτη, τῶν Δεσποτικῶν εἰκόνων τοῦ νέου Καθολικοῦ, τοῦ Τέμπλου καί τῶν Δεσποτικῶν εἰκόνων τοῦ παλαιοῦ Καθολικοῦ, τῶν πτερύγων καί τῶν κελλιῶν τοῦ Μοναστηριακοῦ συγκροτήματος μετά τοῦ Ἑγουμενείου καί διεμορφώθησαν ἀργότερα οἱ χώροι τοῦ Ἑκκλ. Μουσείου καί τῆς Βιβλιοθήκης. Διαχρονικά καί μέχρι τά μέσα τοῦ 20οῦ αἰῶνα ἐλειτούργησε ὡς Μοναστήρι μέ Ἑγούμενο καί Μοναχούς ἢ Μοναχές, κατά καιρούς, καί ἔκτοτε λειτουργεῖ ὑπό τήν νομική μορφή Ἱεροῦ Προσκυνήματος.

Ἁγία Τριάδα στά Μυρτίδια

Εἰς τό προαύλιο τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημα-
τος τῶν Μυρτιδίων, πίσω ἀπό τό ἅγιο Βῆμα
τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ εἶναι τό Παρεκκλήσιο τῆς
Ἁγίας Τριάδος, τό ὁποῖο μαρτυρεῖται σέ
ἰνβεντάριο τοῦ 1825. Ἀρχικά ἐπικοινωνοῦσε
μέ τόν Ναό τῆς Εὐρέσεως. Εἶναι μικρῶν δια-
στάσεων, καμαροσκέπαστη μέ εἴσοδο ἀπό τή
νότια πλευρά μέ πώρινο περιθύρωμα. Ἔχει
πέτρινο Τέμπλο μέ τό Δωδεκάορτο, τήν εἰκό-
να τῆς ἁγίας Τριάδος καί τῆς Κοιμήσεως τῆς
Θεοτόκου. Στό βόρειο τοῖχο ἡ τοιχογραφία
τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Στήν κόγχη τοῦ ἱε-
ροῦ Βήματος ἡ Πλατυτέρα μέ ἀφιερωματική
ἐπιγραφή «*Δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ...*».

Ἅγιοι Ἀνάργυροι στό Σπακολάγαδο

Εἶναι ὑπόσκαφος σπηλαιώδης Ναός καί μαρτυρεῖται στόν κατάλογο τῶν ἐξωμονίων

τοῦ Ἐπισκόπου Κυθήρων Νεκταρίου Βενιέ-
ρη τό 1697. Στόν Κυθηραϊκό λαό ἐπεκράτησε
ἡ ὄνομασία Ἁγία Θαματοουργή. Τόν Ναό πού
σήμερα εἶναι ἐρειπωμένος, συντηροῦσαν καί
περιποιοῦνταν οἱ μονάζοντες στή Μονή τῶν
Μυρτιδίων.

Ἅγ. Νικόλαος ὁ Κρασαῖς στό Μαῦρο Βράχο

Μαρτυρεῖται στόν κατάλογο τοῦ 1697.
Βρίσκεται στά ΝΔ παράλια τῶν Κυθήρων, σέ
μικρή ἀπόσταση ἀπό τά Μυρτιδία, στήν το-
ποθεσία Μαῦρος Βράχος. Ἡ προσωνυμία
«Κρασαῖς» σύμφωνα μέ τήν παράδοση ἐδόθη

κάτω από τις έξις συνθήκες: Ένας καπετάνιος Κυθήριος, όνόματι Νικόλαος Κασιμάτης, τό 1619 έπλεε στά δυτικά παράλια τών Κυθήρων μέ ένα ίστιοφόρο φορτωμένο μέ κρασιά. Έκεϊ κατελήφθη από σφοδρή θαλασσοταραχή και έκινδύνευε νά πνιγεί. Ο

καπετάνιος έπεκαλέσθη τή βοήθεια του άγιου Νικολάου και κατόρθωσε νά σωθει στό Μαύρο Βράχο. Έκεϊ έκτισε τό ναΐδιο έπ' όνόματι του άγιου Νικολάου και έπειδή ό καπετάνιος άντί για νερό διέθεσε κρασί από τό φορτίο του για νά μαλάξουν τή λάσπη, έλαβε τήν προσωνυμία «άγιος Νικόλας ό Κρασάς».

Στό πέτρινο Τέμπλο ύπάρχουν τοιχογραφίες και πάνω από τήν Ώραία Πύλη σώζεται ή κτητορική έπιγραφή «Δ(ΕΗΣΙΣ) ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΗΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΣΗΜΑΤΗ ΑΜΑ ΣΙΒΗΑΣ
ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΕΚΝΟΝ ΑΥΤΟΥ Α-
ΜΗΝ 1619 ΩΚΤΟΒΡΗΟΥ 4».

Ὁ Ναός, κτισμένος σύμφωνα μέ τή δια-
μόρφωση τοῦ ἐδάφους, εἶναι μία καμάρα μι-
κρῶν διαστάσεων, πού ἀκουμπᾶ στό βράχο
καί ἐκτείνεται ἀπό βορρᾶ πρὸς νότον. Στήν
ἀνατολική πλευρά, πού εἶναι καί ἡ εἴσοδος
τοῦ Ναοῦ, εἶναι καί ἡ ἀψίδα τοῦ ἱεροῦ Βή-
ματος μικρή προεξέχουσα.

Ἅγιος Θεολόγος στό Λαχνό

Μαρτυρεῖται στόν κατάλογο τοῦ 1697.
Μικρός ναῖσκος, μονόχωρος, καμαροσκέ-
παστος, κεραμοσκεπής, μέ εἴσοδο ἀπό τή βό-

ρεια πλευρά μέ άπλό πώρινο περιθύρωμα, μέ άψίδα έξέχουσα, μέ κτιστό πώρινο Τέμπλο καί τήν εικόνα του Θεολόγου σέ ώραία ξυλόγλυπτη καθέδρα μέ τήν έπιγραφή «ΧΕΙΡ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Γ. ΚΥΡΙΑΚΗ» Ὁ Ναός γιορτάζει πανηγυρικά στίς 26 Σεπτεμβρίου.

Ἅγιος Σπυρίδων στίς Καλοκαιρινές

Στήν άπογραφή του 1721 καί καθ' ὄλο τόν 18ο καί 19ο αἱ. λειτουργεῖ σάν ένορία μέ 12-15 οἰκογένειες, μέ τό έπώνυμο Βλαντῆς οἱ πλειστοί. Τό 1779 νοικοκύρης καί έκκλησίαρχος του Ναοῦ αναφέρεται ὁ Γεώργιος Χιώτης, ὁ ὁποῖος αναθέτει τήν έφημερία στόν παπα Γεώργιο Βλαντῆ-Γαλανό, μέ τή συμφωνία νά κυβερνᾶ τό Ναό μέ τά σκευή του καί ὄλη τήν περιουσία του, νά τόν φωτολογεῖ καί νά ιερουργεῖ μέ ὄλη τήν πρέπουσα τάξη καί ευλάβεια καί ὅταν τελειώσει ἡ θητεία του νά τά επιστρέψει στό νοικοκύρη.

Κατά τό 19ο αἱ. ὁ Ναός ανακαινίστηκε καί διευρύνθηκε, ὅπως συνέβη μέ πολλούς Ναούς στά Κύθηρα, τῶν ὁποίων ἄλλαξε τό ιδιοκτησιακό καθεστώς καί άπό τίς οἰκογένειες τῶν κτητόρων αναγνωρίστηκαν σάν συνιδιοκτήτες

πολλοί χωριανοί, οί όποιοι όλοι μαζί ανέλαβαν τήν ευθύνη και τά έξοδα τής ανακαίνισης. Τό μαρμάρινο Τέμπλο είναι έργο του γνωστού στα Κύθηρα Τηνιακού καλλιτέχνη Γεωργίου Καπαριᾶ κατά τό 1892. Πάνω από τήν Ώραια

Πύλη υπάρχει ή έπιγραφή «ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟ ΜΕΝ ΗΜΙΣΥ ΑΝΙΔΡΥΘΗ ΔΑΠΑΝΗ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΚΑΙ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΒΛΑΝΤΗ Η ΧΙΟΤΗ ΤΟ ΔΕ ΕΤΕΡΟΝ ΗΜΙΣΥ ΔΑΠΑΝΗ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣΔΕ ΤΗΣ ΚΩΜΗΣ 1892». Οί Εικόνες του Τέμπλου είναι έργα του Π. Κυριάκη τό 1926. Ο άγιος Σπυρίδων μέ άργυρή έπένδυση είναι έργο του Θεοφίλη Δαπόντε τό 1899.

Τό ἐπιβλητικό πώρινο κωδωνοστάσιο κατασκευάστηκε τό 1880. Ἡ ἐπιγραφή στήν ἐντοιχισμένη πλάκα ἀναφέρει «ΔΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΑ ΜΑΣΤΟΡΙΚΑ ΤΟΥ ΧΑΡ. ΕΜ. ΒΛΑ(Ν)ΤΗ 1880 ΜΑΡ.7». Οἱ καμπάνες τοῦ Ναοῦ ἦρθαν ἀπό τή Βενετία τό 1883 διά συνδρομῆς τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ναοῦ. Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ ἀψίδα ἐξέχουσα, μέ εἴσοδο στή δυτική καί στή νότια πλευρά. Περί τό 1920 λειτουργεῖ σάν Ἐνορία μέ 25 οἰκογένειες καί ὁ Ἐφημέριος ἱερουργεῖ κάθε 15 ἡμέρες. Τελευταῖα ἀποκαταστάθηκε πλήρως ὁ Ἱ. Ναός καί τό Κωδωνοστάσιο.

Ἑσταυρωμένος στά Πιτσιλιάνικα-Κωστιάνικα (παλαιός Ναός)

Στήν ἀπογραφή τοῦ 1721 λειτουργεῖ σάν ἐνορία καί καθ' ὅλο τόν 18ο καί 19ο αἰ. μέ ἰδιοκτῆτες τοῦ Ναοῦ τήν οἰκογένεια Κασιμάτη-Κωστάκη, ἀπό τήν ὁποία προέρχεται καί ὁ Ἐφημέριος.

Τό 1802 ἰδιοκτῆτες τοῦ Ναοῦ εἶναι τά ἀδέλφια Δημήτρης, Θεόδωρος καί Μηνᾶς, υἱοί τοῦ Νικολό Κασιμάτη-Κωστάκη. Τό 1835 τά ἀδέλφια Γεράσιμος καί Θεόδωρος

ποτέ Νικολάου Κασιμάτη, τὰ ἀδελφία Μανώλης καί Παναγιώτης ποτέ Δημητρίου Κασιμάτη, ὁ Γεώργιος Κασιμάτης ποτέ Ἰωάννου, ὁ Νικολός Κασιμάτης ποτέ Μηνᾶ, ὁ Μηνᾶς Κασιμάτης ποτέ παπᾶ Δημητρίου, συνιδιοκτῆτες τοῦ Ναοῦ, ἐκλέγουν γιά ἐπίτροπο τόν Γεώργιο Καλλίγερο ποτέ Ἰωάννου καί τοῦ δίνουν πληρεξουσιότητα νά εὔρη ἕνα ἀγιογράφο γιά νά ἀγιογραφήσει τὰ Τέμπλα, τὰ διάστηλα καί εἰκόνες, δεσμευόμενοι νά πληρώσουν τό ἀνάλογό του ὁ καθένας.

Τό 1844 οἱ ἐκκλησιάρχες καί νοικοκυραῖοι τοῦ Ναοῦ παραδίδουν στόν ἐπίτροπο ὅλα τὰ ὑποστατικά καί δένδρα πού ἀνήκουν στό Ναό νά τά διαχειρίζεται γιά νά ἡμπορεῖ μέ τὰ ἔσοδα αὐτά νά πληρώνει τόν Ἐφημέριο καί νά κάνει «τόσην καληεργίαν» στό Ναό.

Ἐσταυρωμένος στό Πιτσιλιάνικα (γέος Ναός)

Τό 1884 ὁ Ναός θέλει γενική ἀνακαίνιση καί διεύρυνση καί οἱ Κασιμάτηδες, ἐκκλησιάρχες καί νοικοκυραῖοι τοῦ Ναοῦ, δέχονται καί ἀναγνωρίζουν μέ συμβόλαιο ὡς συνιδιοκτῆτες καί ἀδελφούς τοῦ Ναοῦ τόν Νι-

κόλαο Π. Καλλίγερο, τόν Ἐμμ. Ν. Καλλίγερο, τό Δημήτριο Ν. Καλλίγερο, τόν Ἐμμ. Θ. Καλλίγερο, τόν Ἰω. Γ. Καλλίγερο, τόν Ἀθανάσιο Γ. Καλλίγερο, τόν Θεόδωρο Ν. Καλλίγερο, τόν Γ. Μ. Καλλίγερο, τόν Ἰ. Ν. Καλλίγερο, τόν Π.Μ. Κασσιμάτη, τόν Ἀλκιβιάδη Ἰ. Λαστιώτη, τόν Δ.Α. Καλλίγερο, τόν Ἰ. Γ. Καλλίγερο, τόν Γ.Δ. Καλλίγερο, τόν Ἰ. Γ. Καλλίγερο, τὰ ἀδέλφια Γεώργιο, Πανα-

γιώτη καί Ἀντώνιο Καλλίγερο, τόν Ἐμμ. Γ. Καλλίγερο μέ ὅλα τὰ δικαιώματα, προνόμια καί ὑποχρεώσεις. Οἱ νέοι ἀδελφοί ὑπόσχονται νά παρέχουν καί αὐτοί ὑποχρεωτική προσωπική ἐργασία καί μέ τὰ ζῶα τους καί νά συνεισφέρουν σέ χρήματα καί σέ εἶδος, ὅ,τι μπορεῖ ὁ καθένας, γιά τήν ἀνοικοδόμηση τοῦ νέου Ναοῦ.

Ὁ νέος Ναός οἰκοδομήθηκε διευρυμένος σέ μήκος καί σέ πλάτος καί ἔγινε ὠραῖος, εὐρύχωρος, μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, στό ρυθμό πού ἐπεκράτησε στά Κύθηρα. Τό 1894 ὁ Μηνᾶς Κασσιμάτης-Παχνούντιος ποτέ ἱερέως Γεωργίου, ἐργολάβος δημοσίων ἔργων ἀπό τά Πιτσινιάνικα, πληρεξούσιος τοῦ Ἐσταυρωμένου καί ὁ Ἀλκιβιάδης Λασιτιάτης, δημοτικός εἰσπράκτωρ, ταμίας τοῦ Ναοῦ, συμφώνησαν μέ τόν Γεώργιο Θ. Μανάκο, ἐμποροκτηματία, πληρεξούσιο ἀντιπρόσωπο τοῦ Γεωργίου Καπαριᾶ, ἐργολάβου ἀπό τήν Τήνο, γιά τήν κατασκευή μαρμάρινου Τέμπλου ἀπό Τηνιακό μάρμαρο λευκό καί μελανό ἐκλεκτῆς ποιότητας. Οἱ δύο στήλες τῆς Ὠραίας Πύλης ἀπό σαμακί τῆς Τήνου. Τά σκαλοπάτια τοῦ Ἱεροῦ, ἡ βᾶσις τοῦ Τέμπλου, οἱ στυλοβάτες καί 8 στήλες ἀπό μελανό μάρμαρο. Ὅλα τά ὑπόλοιπα ἀπό λευκό. Ἡ ἐργασία θά γίνεῖ στό ἐργαστήριο τῆς Τήνου καί τόν Μάϊο τοῦ 1895 θά μεταφερθοῦν στά Κύθηρα καί θά τοποθετηθοῦν. Γιά τή μεταφορά τῶν μαρμάρων ἀπό τήν παραλία τοῦ Καψαλίου μέχρι τόν Ναό ἐπιβαρύνονται οἱ ἐπίτροποι, οἱ ὁποῖοι ἐπίσης θά πληρώσουν τόν δημόσιο καί δημοτικό φόρο, τήν

ξυλεία για τὶς σκαλωσιές, τὸ χτίσιμο τοῦ θεμελίου, τὰ πωριά, πέτρες, ἀσβέστη καὶ ἕνα ἐργάτη. Ἡ ἀμοιβή τοῦ Καπαριᾶ συμφωνήθηκε σέ 4350 δραχμές σέ δύο δόσεις. Περί τὸ 1920 λειτουργεῖ σάν Ἐνορία μέ 45 οἰκογένειες καὶ ὁ Ἐφημέριος ἱερουργεῖ κάθε 15 ἡμέρες.

Ἅγιος Γεώργιος στὰ Καλινσπεριάνικα

Τὸ 18ο αἰ. λειτουργεῖ σάν Ἐνορία σὸ χωριό, πού τότε ὀνομαζόταν Λουραντιάνικα, διότι τὸ ἐπικρατέστερο ἐπίθετο ἦταν Λουράντος. Τὸ 1759 ἀδελφοὶ καὶ νοικοκυραῖοι τοῦ Ναοῦ εἶναι ὁ Ἀθανάσης καὶ Σταμάτης ποτέ Μανώλη Λουράντο καὶ ὁ Φραγκιάς Λουράντος τοῦ Λέου. Τὸ 1877 συνιδιοκτῆτες καὶ ἐκκλησιάρχες τοῦ Ναοῦ εἶναι ὁ Νικόλαος Λουράντος ποτέ Ἱερέως Λαυρεντίου, ὁ Μανώλης Λουράντος ποτέ Νικολάου, ὁ Φραγκίσκος Λουράντος ποτέ Νικολάου, ὁ Παναγιώτης Λουράντος ποτέ Νικολάου, ὁ Δημήτριος Λουράντος ποτέ Νικολάου, ὁ Σπυρίδων Λουράντος ποτέ Ἰωάννου, ὁ Ἰωάννης Λουράντος ποτέ Λέου, ὁ Βρετὸς Λουράντος ποτέ Δημητρίου, ὁ Γεώργιος Λουράντος ποτέ Ἐμμανουήλ, ὁ Νικόλαος

Λουράντος ποτέ Φραγγιά, ὁ Ἰωάννης Λουράντος ποτέ Φραγγιά, ὁ Δημήτριος Λουράντος ποτέ Ἰωάννου καί ὁ Μιχαήλ Παυλάκης ποτέ ἱερ. Δημητρίου. Ὅλοι αὐτοί συμφώνησαν καί ἀπεφάσισαν νά ἀνακαινίσουν καί νά διευρύνουν τόν Ναό καί ὁ καθένας νά

συμβάλει κατά δύναμιν. Τό μαρμάρινο Τέμπλο τοῦ νέου Ναοῦ εἶναι ἔργο τοῦ Γεωργίου Καπαριᾶ ἀπό τήν Τήνο κατά τό 1893 καί οἱ Δεσποτικές Εἰκόνες τοῦ Τέμπλου εἶναι ἔργα τοῦ Κυθηρίου ζωγράφου Νικολάου Ἰω. Στάη τοῦ 1894. Ὁ Ναός μονόχωρος, καμαροσκεπαστος καί κεραμοσκεπής ἀνήκει στόν ἀρχιτεκτονικό τύπο πού ἐπεκράτησε στά Κύθηρα στίς ἀνακαινίσεις τῶν Ναῶν, πού ἔγιναν στά Κύθηρα ἀπό Κυθηρίου μα-

στόρους κατά τόν 19ο αἰ. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή νότια πλευρά μέ πώρινο περιθύρωμα καί ἀετωματική ἀπόληξη. Τό κομψό δίλοβο καμπαναριό ἀπό πωρόλιθο πάνω ἀπό τήν εἴσοδο εἶναι στόν τύπο πού ἐπεκράτησε στά Κύθηρα κατά τό 19ο αἰ. ἀπό Κυθηρίους μαστόρους. Γύρω στά 1920 λειτουργεῖ σάν ἐνορία μέ 20 οἰκογένειες ἐνοριτῶν.

Σωτήρας στό Κεραμουτό (παλαιός Ναός)

Τό 1566 ὁ νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ Γεώργιος Κασιμάτης ποτέ Νικόλα ἀναθέτει μέ συμβόλαιο στόν ἱερομόναχο Γεράσιμο Λουράντο τόν Σωτήρα νά ἐφημερεύει «...ἀενάως κατά τήν τάξιν...» καί τοῦ δίδει 4 δουκάτα κάθε χρόνο καί τό σοχωράκι, πού εἶναι μπροστά στόν Ναό, μέ τή συμφωνία νά ἐξασφαλίζει στό Ναό κερι καί λάδι. Μάλιστα ὁ Κασιμάτης ὑπόσχεται νά χτίσει κελλί γιά τόν ἱερομόναχο δίπλα στήν Ἐκκλησία. Ὁ Ναός ἦταν δισυπόστατος μέ Βῆμα τῆς Παναγίας. Τό 18ο αἰ. λειτουργεῖ σάν ἐνορία μέ 25 οἰκογένειες μέ 80 περίπου ἐνορίτες, Κασιμάτηδες οἱ πλεῖστοι. Τό 1790 νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ ἦταν ὁ Θεόδωρος Κασιμάτης ποτέ ἀφέντη

Λουτζή. Τό 1794 ὁ Δημήτρης Κασιμάτης ποτέ ἀφ. Γιώργη λέγει πῶς ἔχει τό γιούς πατρονάτο, καθώς καί στή Μεσοχωρίτισσα τοῦ Βούργου. Τό 1814 οἱ γιούς πατρονοτάριοι τοῦ Ναοῦ ἐκλέγουν ἐπίτροπο τόν Παναγιώ-

τη Κασιμάτη τοῦ παπᾶ καί τοῦ ἀναθέτου νά ἐπαγρυπνεῖ, ὥστε ὁ Ναός νά ἱερουργεῖται καί νά φωτολογεῖται, νά διαφεντεύει τά δικαιώματα τοῦ Ναοῦ, νά διαχειρίζεται τήν περιουσία καί τά εἰσοδήματα καί νά φροντίζει γιά τήν εὐπρέπεια.

Τό 1835 νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ εἶναι ὁ παπᾶ Λαυρέντιος Κασιμάτης, ὅπως γράφει στή διαθήκη του. Τό 1856 οἱ νοικοκυραῖοι τοῦ Ναοῦ, ἱερέας Παναγιώτης Κασιμάτης ποτέ Γεωργίου, Παναγιώτης Κασιμάτης ποτέ ἱερέ-

ως Λαυρεντίου, Γεώργιος Κασσιμάτης-Γεια-
χαρῶς ποτέ Δημητρίου, Θεόδωρος Κασσιμάτης
ποτέ Πέτρου, Γεώργιος Κασσιμάτης-Τσίγκης
ποτέ Δημητρίου, υπέγραψαν συμβόλαιο μέ τό
μαστρο Νικόλαο Κομηνό ποτέ Ἰωάννου ἀπό
τά Ντουριάνικα καί συμφώνησαν τήν ἀνακαί-
νιση καί διεύρυνση τοῦ Ναοῦ, 19 γιάρδες
μῆκος, 6 γιάρδες καί 2 ποδάρια πλάτος καί 6
γιάρδες ὕψος. Νά γίνουν 2 πόρτες, ἡ κεντρι-
κή ἀπό δυτικά μέ φατούρα στό κεφαλάρι, 3
παράθυρα μέ σιδεριές, 2 ἄγιες τράπεζες, μία
σκάλα ἐξωτερική γιά ἐμβασία στό γυναικωνί-
τη, μιά κορνίζα ἐξωτερικά γύρωθεν μέ φα-
τούρα καί δύο κολώνες στό νότιο τοῖχο τοῦ
Ναοῦ γιά νά χτιστεῖ τό καμπαναριό. Οἱ ἐπί-
τροποι θά τοῦ ἐξασφαλίσουν τά ὑλικά, τήν
ξύλεια γιά σκαλωσιές καί καλούπια. Ἡ ἀμοι-
βή συμφωνήθηκε στά 55 τάληρα δίστηλα (11
λίρες, 18 σελίνια, 4 δηνάρια). Ὁ ἐργολάβος
ὑπόσχεται σέ ἓνα χρόνο νά τόν ἔχει ἔτοιμο καί
δίνει ἐγγύηση γιά 5 χρόνια, ἄν ἡ οἰκοδομή ρα-
γίσει, ἢ πάθει ὀτιδήποτε, νά εἶναι ὑπόλογος
νά ἀποκαταστήσει τίς ζημιές. Περί τό 1920
λειτουργεῖ σάν ἐνορία μέ 50 οἰκογένειες ἐνο-
ριτῶν καί ὁ Ἐφημέριος ἱερουργεῖ κάθε 15
ἡμέρες. Ὁ Ναός μονόχωρος, καμαροσκέπα-

στος, συντηρημένος από την αρχαιολογική υπηρεσία σήμερα δέν λειτουργεί πλέον.

Σωτήρας στό Κεραμουτό (νέος Ναός)

Κατά τόν 20ό αϊ. ιδιοκτήτες-άδελφοί του Ναού ἦσαν οἱ οἰκογένειες Κασιμάτη-Λουτζῆ, Κασιμάτη-Μουρίζου, Κασιμάτη-Τσίκνη, Κασιμάτη-Θωμᾶ, οἱ ὁποῖοι συμφώνησαν μέ τούς χωριανούς του Κεραμουτού νά παραδοθεῖ ὁ Ναός στό χωριό, νά γίνει ἐνοριακός καί ὅλοι μαζί νά ἀναλάβουν τήν ἀνέγερση νέου Ναού εὐρύτερου δίπλα στόν παλαιό. Ἡ ἀνέγερση ξεκίνησε κατά τή δεκαετία του 50 ἐπί Μητροπολίτη Κυθήρων Μελετίου καί ὁλοκληρώθηκε στά μέσα τῆς δεκαετίας

του 60. Έγκαινιάστηκε τό 1969 από το Μητροπολίτη Γυθείου καί Τοποτηρητή Κυθήρων Σωτήριο.

Έπάνω Άγ. Τριάδα στό κάτω Κεραμουτό

Άναφέρεται ώς ή άγία Τριάδα τών Σταγιάνων, διότι τήν έκτισε ό ιερομόναχος Γεώργιος Στάης ποτέ Θοδωρή κατά τά μέσα του 18ου αϊ., όπως άναφέρει στή διαθήκη του. Κατά τόν 18ο αϊ. λειτουργεί σάν ένορία. Εΐναι καμαροσκεπαστος Ναός μέ εγκάρσιο κλίτος-νάρθηκα καί είσοδο από τή δυτική πλευρά καί από τή νότια, πάνω από τήν όποία έχει μονόλοβο καμπαναριό.

Κάτω Ἁγ. Τριάδα στό κάτω Κεραμουτό

Εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος Ναός μέ τρεῖς ἀψίδες ἐξέχουσες, μέ μικρό μο-

νόλοβο καμπαναριό πάνω ἀπό τήν εἴσοδο στή δυτική πλευρά.

Πρόδρομος στό Κεραμουτό

Ἀναφέρεται στόν κατάλογο τῶν ἐξωμονίων τοῦ 1697 στήν περιοχή τοῦ ἐπιτρόπου Καρβουνάδων. Κατά τόν 18ο αἰ. λειτουργεῖ σάν ἐνορία. Μικρός Ναός, μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, σκεπασμένος μέ σχιστόπλακες, μέ εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά, πάνω ἀπό τήν ὁποία ὑπάρχει μικρό μονόλοβο καμπαναριό. Στό πέτρινο Τέμπλο ὑπάρχει

τοιχογραφία τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ καί πάνω ἀπό τήν Ὠραία Πύλη ἢ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου καί ἐκατέρωθεν οἱ 4 Εὐαγγελιστές. Στό βόρειο τοῖχο σώζεται ὠραία τοιχογραφία ἔφιππου ἁγίου.

Ἁγ. Ἀντώνιος στό κάτω Κεραμουτό

Χτίστηκε ἀπό τόν Οἰκονόμο Ἰωαννίκιο Σανιάνο στήν τοποθεσία «Κόντρα τοῦ

Ντελῆ» κατά τόν 18ο αἰ. Εἶναι μικρός Ναός μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ ἀψίδα ἐξέχουσα, μέ εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά.

Παναγία στά Κοντολιάνικα

Δισυπόστατος Ναός ἀφιερωμένος στά Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου μέ Βῆμα τοῦ Σωτῆρος. Τό 1746 συγκύριος τοῦ Ναοῦ ἦταν ὁ Μανέας Κοντολέος ποτέ παπᾶ. Τό 1855 ὁ Ναός ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη γενικῆς ἐπισκευῆς καί ἀνακαίνισης, γι' αὐτό οἱ συγκύριοι τοῦ Ναοῦ δόκτωρ Νικόλαος Κοντολέων τοῦ Ἰωάννου, τά ἀδελφία δόκτωρ Ἰερώνυμος καί Σπυρίδων Κοντολέων τοῦ Ἰωάννου, τά ἀδελφία Ἐμμανουήλ καί Ἰωάννης Κοντολέων τοῦ Ἀντωνίου, ὁ ἱερεὺς Νικόλαος Κοντολέων, ὁ Νικόλαος Κοντολέων ποτέ Ἐμμανουήλ καί ὁ Ἰωάννης Κοντολέων ποτέ Ἀνδρέου ἐκλέγουν καί διορίζουν ἐπιτρόπους καί διαχειριστές τῆς οἰκοδομῆς, τόν Ἰωάννη Κοντολέων ποτέ Ἀνδρέου καί Ἰωάννη Παχουντάκη ποτέ Ἐμμανουήλ καί τούς δίνουν ἐξουσία νά διαχειρίζονται τήν περιουσία τοῦ Ναοῦ, τίς δωρεές τῶν πιστῶν, νά ἐνοικιάζουν τά κτήματα τοῦ Ναοῦ καί νά

ἀρχίσουν τήν ἀνοικοδόμηση.

Τό 1858 οἱ ἐπίτροποι καί διαχειριστές τῆς οἰκοδομῆς συμφώνησαν μέ τόν Λάζαρο Ἀρμακόλα τοῦ Φρατζέσκου, Τηνιακό τεχνίτη, λεπτοουργό μαρμάρων, νά κατασκευάσει τό Τέμπλο μαρμάρينو μέ λευκά μάρμαρα τοῦ λούστρου. Τά ἔξοδα τῆς ἐξόρυξης τοῦ μαρ-

μάρου βαρύνουν τόν τεχνίτη, ἐνῶ τά ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς τῶν μαρμάρων στά Κύθηρα βαρύνουν τούς ἐπιτρόπους.

Ἡ ἐργασία θά γίνει στό ἐργαστήριο στήν Τήνο καί μόνο «...ἡ ψιλή δούλευσις...» θά γίνει στήν Ἐκκλησία. Ὁ τεχνίτης ὑπόσχεται νά στήσει τό Τέμπλο μέ ἔξοδα δικά του σύμφωνα μέ τό σχέδιο, νά τό κτίσει, καί νά τό λουστράρει, ὅπως τό Τέμπλο τῶν Μυρτιδίων,

πού στήθηκε τό 1856 ἀπό τόν ἐπίσης Τηνιακό καλλιτέχνη Ἰάκωβο Βαρούτη. Τό Τέμπλο στοίχισε 400 τάλληρα δίστηλα, τά ὅποια κατεβλήθησαν ἀπό τούς ἐπιτρόπους σέ δόσεις σύμφωνα μέ τήν πρόοδο τῆς ἐργασίας. Τό Τέμπλο ὀλοκληρώθηκε καί στήθηκε τό 1861. Ὁ Ναός μονόχωρος καμαροσκέπαστος μέ εἴσοδο στή νότια πλευρά καί καλλιτεχνικότατο δίλοβο καμπαναριό. Περί τό 1920 λειτουργεῖ σάν ἐνορία μέ 16 οἰκογένειες ἐνοριτῶν καί ὁ Ἐφημέριος ἱερουργεῖ κάθε 15 ἡμέρες.

Παναγία Καρτεριανή στό Κεραμουτό

Ἀναφέρεται στόν κατάλογο τῶν ἐξωμονίων τοῦ 1697 στήν περιοχή τοῦ ἐπιτρόπου Καρβουνάδων. Ἡ ὄνομασία προέρχεται ἀπό τήν οἰκογένεια Κασιμάτη-Καρτέρη, πού εἶχε τό γιούς. Τό 1707 ὁ Μάρκος Καρτέρης τοῦ Νικολό ἔχει μερίδιο στήν Παναγία στά Καρτεριάνικα, τό ὅποιο παραχωρεῖ στόν εὐγενῆ Τζώρτζη Βενέρη τοῦ Φρατζέσκου. Σύμφωνα μέ διαθήκη τοῦ 1765 νοικοκύρηδες τοῦ Ναοῦ κατά τήν περίοδο αὐτή ἦταν ὁ Νικόλαος Κασιμάτης ποτέ Δημήτρη καί ὁ Μάρκος Στρατηγός ποτέ Γερώνυμου. Κατά τόν 18ο αἰ. λει-

τουργει σαν μικρή ένορία. Είναι μονόχωρος
καμαροσκέπαστος και κεραμοσκεπής Ναός μέ
κτιστό Τέμπλο. Ο Ναός έχει τοιχογραφίες
στις Δεσποτικές Εικόνες του Τέμπλου, πάνω
από τις οποίες είναι ζωγραφισμένα τά έξα-
πτέρυγα. Στο νότιο τοίχο είναι οί τοιχογρα-

φίες του Παντοκράτορα και του άγιου Βασι-
λείου. Στο Τέμπλο, πάνω από την Ωραία Πύ-
λη είναι ή τοιχογραφία του Έπιτάφιου Θρή-
νου. Διακρίνεται ή χρονολογία ΑΧΟΑ (1671).
Πάνω από την άριστερή πύλη του
Τέμπλου ή τοιχογραφία της Κοιμήσεως της
Θεοτόκου. Κατά τό 2006 ό Ναός έπισκευά-
στηκε, ανακαινίστηκε και σιδερωδέθηκε μέ δα-
πάνη του Ίωάννη Γ. Τραβασάρου και την επί-
βλεψη του Μανώλη Γ. Τραβασάρου, ό όποιος

μέ την οἰκογένειά του ἔχει τήν φροντίδα του. Γιορτάζει πανηγυρικά στίς 23 Αυγούστου.

Ἅγιοι Ἀναργυροί στό Ξερουλάκι

Στά ΝΔ παράλια τῶν Κυθήρων, κοντά στόν ὄρμισκο τοῦ Μελιδονίου, στήν τοποθεσία Ξερουλάκι, βρίσκεται ἡ Ἱερά Μονή τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καί Δαμιανοῦ, ἡ ὁποία ἔχει μιά πολύ ἐνδιαφέρουσα ἱστορία. Ἐκεῖ ὑπῆρχε πρό αἰῶνων παλαιό Μοναστήρι, πού δέν γνωρίζομε τόν ἰδρυτή του καί τή χρονολογία. Ἀπό αὐτό τό παλαιό συγκρότημα σώζονται λείψανα τοῦ Ναοῦ μέ ἴχνη τοιχογραφίας, μέ τά ἡμικύκλια τῶν Βημάτων καί τίς Προθέσεις τους. Σώζονται ἐπίσης λείψανα τοῦ πύργου μέ δύο πολεμίστρες, πού ὑπῆρχε γιά τήν ἄμυνα τοῦ Μοναστηριοῦ κατά τίς ἐπιδρομές τῶν πειρατῶν, καθώς καί λείψανα τῶν παλαιῶν κελλίων. Αὐτό τό Μοναστήρι ἀνήκε ἔκπαλαι στήν οἰκογένεια Μεγαλοκονόμου-Μεταξᾶ, μιά λευϊτική οἰκογένεια, Βυζαντινῆς καταγωγῆς, ἡ ὁποία ἐγκατεστάθη στά Κύθηρα μετά τήν Ἐλωση. Μιά παράδοση λέει ὅτι κάποιος Μεταξᾶς ἀπ' τήν οἰκογένεια τῶν

κτητόρων θέλοντας νά συντηρήσει, ἢ νά ἐπεκτείνει τόν ἀρχικό Ναό, ἀναζήτησε χρήματα ἐκτός Κυθήρων καί εὕρισκόμενος στήν Κων/πολη συνάντησε κάποιον πού εἶχε περάσει ἀπό τά Κύθηρα σάν πειρατής. Αὐτός

τοῦ ὑπέδειξε ἕνα σημεῖο στήν παραλία Μελιδόνι, ὅπου εἶχε κρύψει ἕνα θησαυρό σέ ἕνα κιούπι. Πράγματι ἐπιστρέφοντας στά Κύθηρα ὁ Μεταξᾶς βρῆκε τό κιούπι καί ἐκτέλεσε τά ἔργα πού εἶχε προγραμματίσει. Στήν κορυφή τοῦ κωδωνοστασίου βρίσκεται τό κιούπι, μάρτυρας αὐτῆς τῆς παράδοσης.

Τό 1688 ὁ Δημήτριος Μεγαλοκονόμος-Μεταξᾶς ποτέ Ἀνδρέου στή διαθήκη του ἐπιθυμεῖ νά ἐνταφιασθεῖ στό Ξερουλάκι, πού ἔχει τό γιούς καί τό νοικοκυρίο ἀπό τούς

προπάτορές του καί αφήνει τό Μοναστήρι μέ ὄ,τι ἀνήκει σ' αὐτό τοῦ υἱοῦ του παπᾶ Γιώργη νά τό ἐξουσιάζει ὡς καθολικός νοικοκύρης. Τό 1792 ὁ κύρ Κοσμᾶς Μεγαλοκονόμος Μεταξᾶς στή διαθήκη του λέει ὅτι ἔχει κληρονομήσει ἀπό τόν πατέρα του καί τόν θεῖο του τό γιούς τοῦ Μοναστηριοῦ καί τό αφήνει τοῦ ἐγγονοῦ του, ἱεροδιακόνου Κοσμᾶ Μεγαλοκονόμου, μαζί μέ ὄλα τά ἀφιερωμένα ὑποστατικά νά φροντίζει, νά ἱερουργεῖ, νά φωτολογεῖ καί νά εὐπρεπίζει. Περί τό 1825 ὁ παπά Κοσμᾶς ἀνέλαβε τήν πρωτοβουλία νά ἰδρύσει νέο Ναό πλησίον τοῦ παλαιοῦ, μεγαλοπρεπέστερο καί πλέον εὐρύχωρο.

Ἐο νέος Ναός σέ ρυθμό τρίκλιτης βασιλικῆς μέ γύρω-γύρω κελλιά, τραπεζαρία καί βοηθητικούς χώρους, προστατεύεται ἀπό ἕνα περίβολο, στόν ὁποῖο ὑπάρχει ἐντοιχισμένη μαρμαρίνη πλάκα μέ ἀνάγλυφη παράσταση τῶν ἁγίων Ἀναργύρων καί τή χρονολογία 1825.

Ἁγία Μαρίνα στό Δρυμόνα

Ἐο Ναός ἀνήκε στήν οἰκογένεια τῶν πανίσχυρων φεουδαρχῶν Βενιέρη. Τό 1588 ὁ Μάρκος Βενιέρης μέ τή διαθήκη του αφήνει

στήν ἁγία Μαρίνα μέλισσες γιά τό κερί τοῦ Ναοῦ καί τά ἔσοδα ἀπό τό μέλι. Κατά τόν 18ο αἰ. λειτουργεῖ ὡς ἐνορία μέ 80 περίπου ἄτομα μέ τό ἐπώνυμο Βενέρης, Κασιμάτης καί Σωτήρχος. Κατά τά μέσα τοῦ 18ου αἰ. ὁ Ναός ἀνήκει στόν ἀφέντη Δομήνικο Βενέρη, δημόσιο συνήγορο (avocato fiscale) ἀνιψιό τοῦ Ἐπισκόπου Κυθήρων Νεκταρίου Βενιέρη, ὁ ὁποῖος Δομήνικος ἀφήνει τό Ναό στίς θυγατέρες του Ἐλισάβητ καί Αἰκατερίνα. Τό 1773 οἱ ἀδελφές ἀρχόντισες Βενεροπούλες, Ἐλισάβητ, γυνή τοῦ ἀφέντη Ἐμμανουήλ Καλούτση καί ἡ Αἰκατερίνη, χήρα τοῦ Ἄντζουλου Στάη, μέ συμβόλαιο τακτοποιοῦν τίς ἐκκρεμότητες τῆς διανομῆς τῆς πατρικῆς περιουσίας καί ἀναγνωρίζουν μεσιακό τό γιούς τῆς ἁγίας Μαρίας, ἡ ὁποία ἔχει καί Βῆμα τῆς Παναγίας τῶν Σωτήρχων.

Τό 1860 οἱ ἀδελφοί Γεώργιος, Σοφοκλῆς καί Ἐμμανουήλ Καλούτση, παιδιά τοῦ γερουσιαστή Ἰωάννου Καλούτση καί ἡ Ἐλισάβητ Κασιμάτη, χήρα τοῦ δόκτορος Ἐμμανουήλ Μόρμορη, «δικαιοπάτρωνες» τῆς Ἁγίας Μαρίας καί τῶν κτημάτων της, ὑπογράφουν συμβόλαιο μέ τούς παρακάτω κατοίκους τοῦ Δρυμώνα, οἱ ὁποῖοι τούς παρα-

κάλεσαν νά τούς δώσουν δικαίωμα συναδελφότητας εἰς τήν Ἐκκλησία, γιά νά μποροῦν δικαιοματικά νά ἐνορεύονται, νά ἐνταφιάζονται, ὑποσχόμενοι νά ἀνακαινίσουν τόν Ναό, νά διευρύνουν τήν καμάρα, ὅπου ὑπάρχει τό Βῆμα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, γιά νά κάνουν τό Ναό πιά εὐρύχωρο καί νά τόν

εὐπρεπίσουν. Οἱ συμβαλλόμενοι εἶναι οἱ ἑξῆς: Ἱερέας Ἀρσένιος Κασιμάτης ποτέ ἱερέως Ἀνδρέου, ἐνεργῶν γιά τόν Νικόλαο Κασιμάτη ποτέ Δημητρίου, Γεώργιος Βενέρης ποτέ Φραγγιά, ἐνεργῶν γιά τόν Ἐμμανουήλ Μάγειρο ποτέ Γεωργίου, Ἰωάννης Βενέρης ποτέ Ἀντωνίου, Γεώργιος Κασιμάτης ποτέ Ἰωάννου Σκαντάλη, Θεόδωρος Βενέ-

ρης ποτέ Ἰαντωνίου, Δημήτριος Βενέρης ποτέ Γεωργίου, Παναγιώτης Κασσιμάτης ποτέ Ἰωάννου, Παναγιώτης Μάγειρος ποτέ Γεωργίου.

Τό 1863 ὁ δόκτωρ Νικόλαος-Σοφοκλῆς Καλούτσης ποτέ Ἰωάννου, ἡ Ἐλισάβετ, χήρα τοῦ δόκτορος Ἐμμ. Μόρμορη καί οἱ ὑπόλοιποι συνιδιοκτῆτες ἀπό τόν Δρυμόνα, ἐκλέγουν γιά 3 χρόνια πληρεξουσίους τους ἐπίσης συνιδιοκτῆτες, δόκτορα Γεώργιο Καλούτση ποτέ Ἰωάννου, τόν Γεώργιο Κασσιμάτη τοῦ Παναγιώτη καί Ἀντώνιο Κασσιμάτη ποτέ Ἰωάννου, γιά νά φροντίζουν γιά τόν Ἐφημέριο τοῦ Ναοῦ, νά συνάζουν τά χρήματα καί τίς δωρεές καί νά τά διαχειρίζονται γιά τήν οἰκοδομή, ἀλλά καί γιά τήν ἐσωτερική εὐπρέπεια (Τέμπλο, Εἰκόνες καί ἄλλα ἐπιπλα) κρατώντας σχολαστικά βιβλίον ἐσόδων καί ἐξόδων.

Ἡ νέος Ναός θά εἶναι τρισυπόστατος... Τό Τέμπλο τοῦ νέου Ναοῦ φέρει τήν ἐπιγραφή «ΕΓΛΥΦΘΗ ΚΑΙ ΕΖΩΓΡΑΦΗΣΘΗ ΥΠΟ ΤΕΚΤΩΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΦΑΤΣΕΑ Π(ΟΤΕ) Π. ΦΟΥΡΙΑΡΗ 1890» Τοῦ ἰδίου ἔργο εἶναι καί τό καλλιτεχνικότατο πώρινο κωδωνοστάσιο τῆς ἁγίας Μαρίνας. Ἡ Φατσεάς, ὁ ὁποῖος φημιζόταν ὡς λιθογλύπτης

καί ζωγράφος, κατασκεύασε καί τό περικαλλέστατο πώρινο κωδωνοστάσιο τῶν Μυρτιδίων τό 1888, καθώς καί πολλά ἄλλα δίλοβα καμπαναριά σέ Ναούς τῶν Κυθήρων. Περί τό 1920 λειτουργεῖ σάν ἐνορία μέ 40 οἰκογένειες ἐνοριτῶν καί ὁ Ἐφημέριος ἱερουργεῖ κάθε 15 ἡμέρες.

Ἅγιος Ἀντώνιος στό Δρυμώνα

Ἰδιόκτητος τῆς οἰκογενείας Κασιμάτη. Τό 1745 εἶναι νοικοκύρης ὁ παπᾶ Φρατζέσκος Κασιμάτης ποτέ παπᾶ Γιώργη. Τό 1756 νοικοκύρης ἀναφέρεται ὁ μισέρ Γιώργης Κασιμάτης ποτέ Ἀνδρέα, ὁ ὁποῖος δεκαπεντίζει

στόν Ναό κατά τό δεκαπενταύγουστο καί κατά τόν Σεπτέμβριο μέ τίς παρακλήσεις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Τό 1771 ὁ Παναγιώτης Κασιμάτης ποτέ Δημήτρη στή διαθήκη του ἀναφέρει πώς ἔχει τό γιούς τοῦ ἁγίου Ἐκωνίου ἀπό τούς προπάτορές του καί τό ἀφήνει στούς κληρονόμους του «...νά πηγαίνει ἀπό πρόσωπον εἰς πρόσωπον τῶν ἀρσενικῶν εἰς ἀπεράντους αἰῶνας...». Τό 18ο αἰ. λειτούργησε σάν ἐνορία μέ 10 οἰκογένειες ἐνοριτῶν μέ τό ἐπώνυμο Κασιμάτης. Τό 1828 ἔχει τό γιούς ὁ Δημήτριος Κασιμάτης ποτέ Ἐρσένη.

Ἁγιος Δημήτριος στό Ποῦρκο

Θεωρεῖται ἀπό τά σπουδαιότερα βυζαντινά μνημεῖα τῶν Κυθήρων καί ἀπό τά σπανιότερα στόν Ἑλλαδικό χῶρο. Εἶναι συγκρότημα 4 Ναῶν. Οἱ 2 εἶναι μονόχωροι, μέ τετράπλευρο τροῦλο καί ἀρχιτεκτονικά ἀνήκουν στό λεγόμενο Κυθηραϊκό ρυθμό. Εἶναι ἀφιερωμένοι στόν ἅγιο Δημήτριο καί στόν ἅγιο Νικόλαο. Οἱ ἄλλοι 2 εἶναι ἀπλοί, μικροί, μονόχωροι, καμαροσκέπαστοι καί εἶναι ἀφιερωμένοι πιθανόν στήν Παναγία καί στόν Ἐρχάγγελο Μιχαήλ, ἢ στόν ἅγιο

Βασίλειο. Οί βυζαντινές τοιχογραφίες είναι σέ 3 στρώματα, χρονολογούμενες από τό 13ο - 14ο αϊ., ἐνῶ ὑπάρχουν καί μεταβυζαντινές τοιχογραφίες. Μία ἐξ αὐτῶν στόν Ναό τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἀνήκει στό 1707, σύμφωνα μέ τήν ἀφιερωματική ἐπιγραφή, «ΔΕΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΡΙΠΑΡΙ 1707». Στό βόρειο Ναό, τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἕνα στρώμα βυζαντινῶν τοιχογραφιῶν σχετίζεται μέ τόν ζωγράφο Δημήτριο, ἀρχιδιάκονο Μονεμβασίας, σύμφωνα μέ τήν κτητορική ἐπιγραφή, ὅπου ἀναφέρεται τό ὄνομά του «ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΘΗ ΚΑΙ ΣΤΙΛΟΓΡΑΦΙΣΘΗ Ο ΕΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΟΥΤΟΣ ΠΑΡΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΟΥ ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟΝ ΚΟΝΤΟΓΟΝΑΤΟΣ. ΕΣΤΗΛΟΓΡΑ-

ΦΕΙΣΘΗ ΧΕΙΡΙ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΜΑΡΤΟΛΟΥ ΤΑΠΙΝΟΥ ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ... ΚΑΙ ΕΤΕΛΙΩΘΗ ΜΗΝΙ ΜΑΡΤΙΩ... ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ ΙΕ΄ ...». Εἶναι ἡ περίοδος, κατά τὴν ὁποία τὰ Κύθηρα ὑπάγονταν σὴ Μητρόπολη Μονεμβασίας (13ος, 14ος αἰ.).

Παναγία στό Καταφυγάδι τοῦ Πούρκου (παλαιός Ναός)

Τό 1741 νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ ἀναφέρεται ὁ ἀφέντης Ἀνδρέας Κασιμάτης τοῦ Τζώρτζη, ὁ ὁποῖος τόν μεταβιβάζει στόν κα-

πετάν Ἀντώνη Λεβούνη ποτέ Δημήτρη μέ ἀντάλλαγμα ἓνα ἀμπέλι. Ὁ Ναός εἶναι ὑπόσκαφος μέ τοιχογραφίες. Πάνω ἀπό τὴν

είσοδο του Ναού είναι μικρό δίλοβο καμπαναριό.

Παναγία στό Καταφυγάδι (νέος Ναός)

Περί τό 1930 ἐγκαινιάσθηκε ἀπό τόν Μητροπολίτη Κυθήρων Δωρόθεο ὁ νέος Ναός κοντά στόν παλαιό.

Ἁγία Ἐλέσα

Στή ΝΔ πλευρά τῶν Κυθήρων ὑψώνεται τό βουνό τῆς ἁγίας Ἐλέσας, ὕψους περί τά 450 μ. τό ὁποῖο σχηματίζει ἐπιβλητικά ἀπόκρημνα καί κάθετα βράχια πάνω ἀπό τόν ὄρμο τῆς Φελωτῆς καί τῆς Σκιδίας. Εἶναι μιά

ἑξαιρετική τοποθεσία τῶν Κυθήρων, ἕνας ἑξώστης πρὸς τὸ Ἴόνιον Πέλαγος πού συνδέθηκε μὲ τὴν τοπική μας ἁγία, τὴν ἁγία Ἐλέσα. Σύμφωνα μὲ τὸ συναξάριό της, ἡ ἁγία Ἐλέσα, προερχόμενη ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο, κατέφυγε στὰ Κύθηρα περὶ τὸ 375 μ.Χ., φεύγοντας ἀπὸ τὸν εἰδωλολάτρη πατέρα της, τὸν Ἑλλάδιο, ὁ ὁποῖος τὴν ἀναζήτησε μέχρι τὰ Κύθηρα. Ἡ ἁγία ἀποβιβάστηκε στὰ δυτικά παράλια, στὸ Μελιδόνι καὶ κατέφυγε στὴν κορυφή τοῦ βουνοῦ, ἀπὸ μιά σχισμὴ, ἡ ὁποία, κατὰ τὴν παράδοση, ἄνοιξε μὲ θαυματουργικό τρόπο. Ἐκεῖ, ἔπειτα ἀπὸ πολλὲς παρακλήσεις νὰ γυρίσει πίσω στὸ πατρικό της σπίτι καὶ ἀφοῦ ἔμεινε ἀμετάπειστη, τὴν ἀποκεφάλισε ὁ πατέρας της. Εἰς τὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου της ἐτάφη καὶ ἀργότερα πάνω στὸν τάφο της ἐκτίσθη ἕνα μικρὸ ναῦδριο χωμένο κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος στὸ ἔδαφος, μὲ 5-6 σκαλοπάτια. Ἡ παράδοση ἀναφέρει ὅτι ἀρχικά ἔρχονταν ἀπὸ τὴ Μάνη προσκυνητές κατὰ τὴν 1η Αὐγούστου καὶ τιμοῦσαν τὴ μνήμη τῆς ἁγίας. Κατὰ τὸ 1871 ἀνηγέρθη ὁ νέος Ναός μὲ τὴ συνδρομὴ τῶν Κυθηρίων.

Ὁ περικαλλὴς αὐτὸς Ἱερός Ναός εἰκονογραφήθηκε μὲ βυζαντινὲς τοιχογραφίες,

ἀνακαινίσθηκε καί ἀποκαταστάθηκε ἐσωτερικά καί ἐξωτερικά, κτίσθηκε τό ὠραῖο κωδωνοστάσιο καί συντελέσθηκε ἡ ἀποκατάστασις τοῦ Ἱγουμενείου, ἐνῶ συνεχίζεται ἡ ἀνακαινίσις τῶν περὺγων τοῦ μοναστηριακοῦ συγκροτήματος. Σ' αὐτά τά ἔργα ἀποκαταστάσεως πρωτοστάτησαν οἱ ἀείμνηστοι

πλέον: ὁ Πρωτ. π. Ἄνθιμος Βενέρης καί (κυρίως) ὁ Κων/νος Κομηνός, ὁ ἐπὶ 70ετίαν περίπου διατελέσας Ἐπίτροπος.

Καί τό σημερινό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο, ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Αἰδεσιμολ. π. Νικολάου Ζουναρέλη, Ἐφημερίου, συνεχίζει μέ πολύ ζῆλο τά ἔργα στήν Ἁγία Ἐλέσα.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2019

1	Τ	† ΠΕΡΙΤΟΜΗ Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου
2	Τ	Σιλβέστρου Ρώμης, Θεαγένους ιερομ., Σεραφεῖμ Σάρωφ
3	Π	Μαλαχίου τοῦ προφήτου, Γορδίου μάρτυρος
4	Π	Σύναξις τῶν 70 Ἀποστόλων, Θεοκτίστου μάρτυρος
5	Σ	Θεοπέμπτου, Θεωνᾶ, Συγκλητικῆς ὁσίων
6	Κ	† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Δ	† Ἡ Σύναξις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ
8	Τ	Γεωργίου Χοζεβίτου, Δομνίκης, Κύρου, Παρθένας
9	Τ	Πολυεύκτου μάρτυρος, Εὐστρατίου ὁσίου
10	Π	† Γρηγορίου Νύσσης, Δομετιανοῦ Ἐπισκόπου
11	Π	† Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου, Ἀγαπίου, Μάϊρος μάρτ.
12	Σ	Τατιανῆς, Εὐθασίας, Μερτίου, Πέτρου μαρτύρων
13	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ , Ἐρμούλου, Στρατονίκου μάρτυρος
14	Δ	Ἀγνῆς μάρτυρος, τῶν ἐν Σινᾷ ἀναίρ. Ἀββάδων
15	Τ	Παύλου τοῦ Θηβαίου, Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου
16	Τ	Προσκύνησις ἀλύσεως Ἀποστ. Πέτρου, Πευσίππου
17	Π	† Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου, Γεωργίου ἐν Ἰωαννίνοις
18	Π	† Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας
19	Σ	† Μάρκου Εὐγενικοῦ, Μακαρίου Αἰγυπτίου, Ἀρσενίου
20	Κ	† ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ , Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου, Ζαχαρίου νεομ.
21	Δ	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Νεοφύτου, Εὐγενίου μαρτύρων
22	Τ	† Τιμοθέου Ἀποστόλου, Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου
23	Τ	Κλήμεντος, Ἀγαθαγγέλου, Διονυσίου ὁσ. τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ
24	Π	Ξένης ὁσίας, Ζωσιμᾶ ὁσίου, Βαβύλα ιερομάρτυρος
25	Π	† Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Μαργαρίτας, Αὐξεντίου νεομ.
26	Σ	Κλήμεντος ὁσίου τοῦ Ἀθηναίου, Ξενοφώντος ὁσίου
27	Κ	† ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ , Ἀνακομιδῆ λειψ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου
28	Δ	Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Παλλαδίου καὶ Ἰακώβου ὁσίων
29	Τ	Ἀνακομιδῆ ἱερῶν λειψάνων Ἰγνατίου Θεοφόρου
30	Τ	† Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Εὐρεσις εἰκόνας Τήνου
31	Π	Κύρου καὶ Ἰωάννου Ἀναργύρων, Ἀρσενίου τοῦ ἐν Πάρῳ

**«Ἄγιων πανάρετοι ἀριστεῖς, Γρηγόριε Νόννα
καὶ Καισάριε ἱερέ, σύν τῷ Γρηγορίῳ, τῷ πάνυ
Θεολόγῳ, καὶ θεῖα Γοργονία, κόσμον φρου-
ρήσατε».**

† ΚΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2019

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Κολοσ. β' 8-12	Λουκ. β' 20-21, 40-52	Περιτομή Ἰ. Χριστοῦ
6	Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7	Μαθ. γ' 13-17	Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια
7	Πράξ. ιθ' 1-8	Ἰω. α' 29-34	Σύναξις Προδρόμου
13	Ἐφες. δ' 7-13	Μαθ. δ' 12-17	πλ. δ' / ΙΑ'
20	Β' Κορ. δ' 6-15	Λουκ. ιζ' 12-19	α' / Α'
27	Ἐβρ. ζ' 26- η' 2	Λουκ. ιθ' 1-10	β' / Β'
30	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Μαθ. ε' 14-19	Τριῶν Ἱεραρχῶν

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2019

1	Π	Τρύφωνος μάρτ., Περπετούας μάρτ., Ἀναστασίου νεομ.
2	Σ	† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
3	Κ	† ΙΣΤ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Συμεών Θεοδόχου, Ἄννης προφ.
4	Δ	Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου, Νικολάου ὁμολογητοῦ
5	Τ	Ἀγάθης μάρτυρος, Θεοδοσίου ἐν Σκοπέλῳ
6	Τ	† Φωτίου πατρ. ΚΠόλεως , Βουκόλου Ἐπισκ. Σμύρνης
7	Π	Παρθενίου Ἐπισκόπου Λαμψάκου, Λουκά ἐν Στειρίῳ
8	Π	Ζαχαρίου προφήτου, Θεοδώρου Στρατηλάτου
9	Σ	Νικηφόρου μάρτυρος, Παγκρατίου Ταυρομενίου
10	Κ	† ΙΖ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Χαραλάμπους ἱερομ., Ἀναστασίου
11	Δ	† Βλασίου ἱερομάρτυρος , Θεοδώρας τῆς Αὐγουστής
12	Τ	Μελετίου Ἀντιοχείας, Ἀντωνίου ΚΠόλεως
13	Τ	Ἀκύλα καί Πρισκίλλης ἀπ., Μαρτινιανοῦ ὀσίου
14	Π	Αὐξεντίου, Μάρωνος ὀσίου, Γεωργίου Μυτιλήνης
15	Π	Ὀνησίμου ἀπ., Εὐσεβίου ὀσίου, Ἀνθίμου ἐν Χίῳ
16	Σ	Παμφίλου μάρτυρος, Φλαβιανοῦ Πατρ. ΚΠόλεως
17	Κ	† ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (ἀρχὴ Τριωδίου)
18	Δ	Λέοντος πάπα Ρώμης, Ἀγαπητοῦ ὁμολογητοῦ
19	Τ	† Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας , Φιλήμονος καί Ἀπφίας
20	Τ	Λέοντος Ἐπισκ. Κατάνης, Ἀγάθωνος πάπα Ρώμης
21	Π	Τιμοθέου ἐν Συμβόλοις, Εὐσταθίου Ἀντιοχείας
22	Π	Τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου μαρτύρων, Θαλασσίου ὀσίου
23	Σ	† Πολυκάρπου Ἐπισκ. Σμύρνης , Γοργονίας ὀσίας
24	Κ	† ΑΣΩΤΟΥ, Α΄ & Β΄ εὐρ. κεφ. Τιμίου Προδρόμου
25	Δ	Ταρασίου Πατρ. ΚΠόλεως, Ρηγίνου Ἐπισκόπου Σκοπέλου
26	Τ	Φωτεινῆς Σαμαρείτιδος, Πορφυρίου Ἐπισκόπου Γάζης
27	Τ	Στεφάνου, Γελασίου, Προκοπίου Δεκαπολίτου
28	Π	Βασιλείου ὁμολ., Κυράννης νεομ., Κασσιανοῦ ὀσίου

«Ἡλίου τῆς δόξης τοῦ νοητοῦ, τῆς Δικαιοσύνης, ἀπαστράψαντος τοῖς ἐν γῆ, τοῦ πάντων Δεσπότου, Κυρίου καί Σωτῆρος, Μήτηρ ὑπάρχεις ὄντως, ἡ Παμμακάριστος».

† ΚΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. ζ' 7-17	Λουκ. β' 22-40	Ἰσαπαντῆς
3	Β' Κορ. ζ' 1-10	Ματθ. κε' 14-30	γ' / Γ'
10	Β' Τιμ. β' 1-10	Ματθ. ιε' 21-28	δ' / Δ'
17	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λουκ. ιη' 10-14	πλ. α' / Ε'
24	Β' Κορ. δ' 6-15	Λουκ. ιε' 11-32	πλ. β' / ΣΤ'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα (τοῦ Ἱ. Ναοῦ) τοῦ Ἀλίμου

ΜΑΡΤΙΟΣ 2019

1	Π	Εὐδοκίας ὀσιμ., Μαρκέλλου, Ἀντωνίνης μαρτύρων
2	Σ	† Ψυχοσάββατον , Νικολάου Πλανᾶ, Ἡσυχίου, Εὐθαλίας
3	Κ	† ΑΠΟΚΡΕΩ , Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου μάρτ.
4	Δ	Γερασίμου Ἰορδανίτου, Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς μαρτύρων
5	Τ	Κόνωνος, Ἀρχελάου, Εὐλαμπίου, Μάρκου ὁσ. Ἀθηναίου
6	Τ	Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων, Εὐρεσις Τιμίου Σταυροῦ
7	Π	Εὐγενίου, Λαυρεντίου ὀσίων, Ἐφραίμ Ἀντιοχείας
8	Π	Θεοφυλάκτου Νικομηδείας, Ἑρμοῦ Ἀποστ., Παύλου ὁμολ.
9	Σ	† Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων , Καισαρίου θαυματ.
10	Κ	† ΤΥΡΙΝΗΣ , Ἀναστασίας Πατρικίας, Κοδράτου ἐν Κορ.
11	Δ	† ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ , Σωφρονίου Ἱεροσολ., Θεοδώρας
12	Τ	Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου, Θεοφάνους ὁμολογ.
13	Τ	Νικηφόρου ΚΠόλεως, Πουπλίου Ἐπισκόπου Ἀθηνῶν
14	Π	Βενεδίκτου ὀσίου, Εὐσχήμονος Ἐπισκόπου Λαμψάκου
15	Π	† Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Ἀγαπίου μάρτ., Ἀριστοβούλου Ἀποστ.
16	Σ	† Θαῦμα κολλύβων Ἁγ. Θεοδώρου , Σαββίνου, Χριστοδοῦλου
17	Κ	† Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ὄρθοδοξίας) , Ἀλεξίου ἀνθρ. τοῦ Θεοῦ
18	Δ	Κυρίλλου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων
19	Τ	Χρυσάνθου καὶ Δαρείας, Κλαυδίου μάρτυρος
20	Τ	Τῶν ἐν τῇ μονῇ Ἁγίου Σάββα ἀναιρεθέντων Πατέρων
21	Π	Ἰακώβου ὁμολογητοῦ, Φιλήμονος καὶ Δομνίνου
22	Π	† Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Βασιλείου ἱερομάρτ., Καλλινίκης μάρτ.
23	Σ	Νίκωνος ὀσίου καὶ 199 μαρτύρων, Λουκᾶ νεομάρτυρος
24	Κ	† Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγ. Παλαμᾶ) , Παρθενίου ΚΠόλεως
25	Δ	† ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ἐθνική ἐορτή)
26	Τ	Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, τῶν ἐν Γοθθία 26 μαρτύρων
27	Τ	Ματρῶνης ὀσίας, Φιλητοῦ καὶ Λυδίας μαρτ., Παύλου
28	Π	Ἰλαρίωνος ὀσίου, Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
29	Π	† Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Μάρκου Ἐπισκ., Κυρίλλου διακόνου
30	Σ	Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, Εὐβούλης μ., Ζαχαρίου Κορίνθου
31	Κ	† Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυροπροσκυνησεως) , Ὑπατίου καὶ Ἀκακίου

«ὦ Μητὲρ τοῦ Λόγου καὶ Λυτρωτοῦ, σὴν χάριν αἰτοῦμεν, ἐκ καρδίας τε καὶ ψυχῆς, μετανοίαν δοῦναι, σοῖς δούλοις ἀναξίοις, οἰνοποσίας πάθους, σύ ἀπαλλάττουσα». † ΚΣ

ΜΑΡΤΙΟΥ 2019

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Α' Κορ. η' 8 - θ' 2	Ματθ. κε' 31-46	βαρύς / Ζ'
10	Ρωμ. ιγ' 11 - ιδ' 4	Ματθ. ζ' 14-21	πλ. δ' / Η'
17	Ἐβρ. ια' 24-26, 32-40	Ἰω. ια' 44-52	α' / Θ'
24	Ἐβρ. α' 10 - β' 3	Μάρκ. β' 1-12	β' / Γ'
25	Ἐβρ. β' 11-18	Λουκ. α' 24-38	Εὐαγγελισμὸς Θεοτόκου
31	Ἐβρ. δ' 14 - ε' 6	Μάρκ. η' 34 - θ' 1	γ' / ΙΑ'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2019

1	Δ	Μαρίας Αιγυπτίας, Γερωντίου καί Βασιλίδου μαρτύρων
2	Τ	Θεοδώρας Παρθένου, Τίτου όσιου
3	Τ	Ίωσήφ του ύμνογράφου, Νικήτα όμολογητού
4	Π	Ζωσιμά όσιου, Γεωργίου όσιου του έν Μαλεώ
5	Π	† Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Κλαυδίου, Διοδώρου, Θεοδώρας όσ.
6	Σ	Εύτυχίου ΚΠόλεως, Πλατωνίδος μάρτυρος
7	Κ	† Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ίωάννου της Κλίμακος) , Καλλιοπίου, Άκυλίνης
8	Δ	Ήρωδίωνος, Ρούφου, Έρμου Άποστ. Κελεστίνου Ρώμης
9	Τ	Εύψυχίου μάρτυρος, Βαδΐμου ιερομάρτυρος
10	Τ	† Μέγας Κανών, Πατρ. Γρηγορίου Ε΄ , Τερεντίου
11	Π	Άντίπα Έπισκόπου Περγάμου, Τρυφαινης όσίας
12	Π	† ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ , Άνθούσης όσ., Παρίου όμολ.
13	Σ	Μαρτίνου Ρώμης, Θεοδοσίου καί Ζώϊλου μαρτύρων
14	Κ	† Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Μαρίας Αιγυπτίας) , Θωμαΐδος μάρτυρος
15	Δ	† Λεωνΐδου Έπ. Άθηνών, Κρήσκεντος μάρτυρος
16	Τ	Άγάπης, Ειρήνης, Χιονίας μαρτύρων
17	Τ	Συμεών ιερομ. Έπισκ. Περσίδος, Μακαρίου Κορίνθου
18	Π	Κυρίλλου Πατρ. ΚΠόλεως, Ίωάννου όσιου
19	Π	Παφνουτίου ιερομ., Φιλίππας μάρτ., Γεωργίου Πισιδίας
20	Σ	† Του Λαζάρου , Θεοδώρου όσ. Τριχινά, Ζακχαΐου άπ.
21	Κ	† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ , Ίανουαρίου ιερομάρτ., Άναστασίου Σιναΐτου
22	Δ	† Μεγάλη Δευτέρα , Ίωσήφ Παγκάλου, Ναθαναήλ Έπισκ.
23	Τ	† Μεγάλη Τρίτη , Τών 10 Παρθένων, Λαζάρου του βοσκού νεομ.
24	Τ	† Μεγάλη Τετάρτη , Της άλειψάσης τόν Κύριον πόρνης γυναϊκός
25	Π	† Μεγάλη Πέμπτη , Ό Μυστικός Δεΐπνος, Νίκης μάρτ.
26	Π	† Μεγάλη Παρασκευή , Τά Άγια Πάθη του Κυρίου
27	Σ	† Μεγα Σάββατον , Η εις Άδου Κάθοδος του Κυρίου
28	Κ	† ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
29	Δ	† Δευτέρα Διακαινησίμου, Γεωργίου Τροπαιοφόρου
30	Τ	† Μάρκου Εύαγγελιστου , Ραφαήλ, Νικολάου καί Ειρήνης

«Έκ νεκρών ιδουσα τόν σόν Υϊόν, Άχραντε Παρθένε, Άναστάντα θεοπρεπώς, χαρās άνεκφράστου, ή κτίσις έπληροϋτο, Αυτόν δοξολογουσα, καί Σέ γεραίρουσα».

ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟ- ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
7	Ἐβρ. στ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	δ' / Α'
14	Ἐβρ. θ' 11-14	Μάρκ. ι' 32-45	πλ. α' / Β'
20	Ἐβρ. ιβ' 28-ιγ' 8	Ἰω. ια' 1-45	Ἐγερσις Λαζάρου
21	Φιλιπ. δ' 4-9	Ἰωάν. ιβ' 1-18	Βαΐων
28	Πράξ. α' 1-8	Ἰωάν. α' 1-17	Ἅγιον Πάσχα

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

ΜΑΪΟΣ 2019

1	Τ	Ίερεμίου τοῦ προφήτου, Εὐθυμίου ἐκ Δημητσάνης
2	Π	Ἀνακομιδῆ λειψάνων Μεγάλου Ἀθανασίου
3	Π	† Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς , Τιμοθέου καί Μαύρας
4	Σ	Νικηφόρου Ἀθωνίτου, Πελαγίας μ., Ἰλαρίου ὁσίου
5	Κ	† ΤΟΥ ΘΩΜΑ, Εἰρήνης μεγαλομ. , Εὐθυμίου Μαδύτου
6	Δ	Ἰώβ δικαίου καί πολυάθλου, Σεραφεῖμ ὁσίου
7	Τ	Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου Τιμίου Σταυροῦ
8	Τ	† Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου , Ἀρσενίου Μεγάλου
9	Π	Ἡσαΐου προφήτου, Χριστοφόρου μάρτυρος
10	Π	Σίμωνος Ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ, Λαυρεντίου ὁσίου
11	Σ	Μωκίου, Κυρίλλου καί Μεθοδίου ἰσαποστόλων
12	Κ	† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ, ΟΣΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ
13	Δ	Γλυκερίας μάρτυρος, Σεργίου ὁμολ., Παισικάκου
14	Τ	Ἰσιδώρου ἐν Χίῳ, Θεράποντος ἱερομάρτ., Λεοντίου
15	Τ	Ἀχιλλίου Λαρίσης, Παχωμίου ὁσίου τοῦ Μεγάλου
16	Π	Θεοδώρου ἡγιασμένου, Γεωργίου Μυτιλήνης
17	Π	Ἀνδρονίκου καί Ἰουνίας ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
18	Σ	Πέτρου, Διονυσίου, Ἡρακλείου μαρτύρων
19	Κ	† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ , Πατρικίου, Μενάνδρου, Πολυαίνου
20	Δ	Θαλλελαίου μάρτυρος, Λυδίας τῆς Φιλιππησίας
21	Τ	† Κωνσταντίνου καί Ἑλένης ἰσαποστόλων
22	Τ	† ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Βασιλίσκου μ., Δημητρίου & Παύλου
23	Π	Μιχαήλ Συνάδων, Συνεσίου Ἐπισκόπου Καρπασίας
24	Π	Συμεών Στυλίου, Θεοδώρου, Μελετίου μάρτυρος
25	Σ	† Γ' εὗρεσις τιμίας κεφαλῆς Ἰωάννου Προδρόμου
26	Κ	† ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ , Κάρπου καί Ἀλφαίου ἐκ τῶν 70
27	Δ	Ἰωάννου τοῦ Ρώσου ὁμολογητοῦ, Ἑλλαδίου ἱερομάρτ.
28	Τ	Εὐτυχοῦς Ἐπ. Μελιτινῆς, Ἐλικωνίδος μάρτυρος
29	Τ	Ἀωνύμων μαρτ. ἀλώσεως ΚΠόλεως, Θεοδοσίας μάρτ.
30	Π	Ἰσαακίου ἡγουμένου Μονῆς Δαλμάτων, Βαρλαάμ ὁσ.
31	Π	Ἐρμείου, Εὐσεβίου, τῶν ἐν Ἀσκάλῳ μαρτύρων

«Θεόδωρον μέλψωμεν ἐκ ψυχῆς, Ὅσιων τό κλέος, καί Ἁγίων τήν καλλονήν, Κυθήρων Προστάτην, καί τῆς Κορώνης δόξαν, Μονεμβασίας στυλον, πιστῶν τό καύχημα». † ΚΣ

ΜΑΪΟΥ 2019

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Πράξ. ε' 12-20	Ἰωάν. κ' 19-31	- / Α'
12	Πράξ. στ' 1-7	Μάρκ. ιε' 43 - ιστ' 8	β' / Δ'
19	Πράξ. θ' 32-42	Ἰωάν. ε' 1-15	γ' / Ε'
21	Πράξ. κστ' 1,12-20	Ἰωάν. ι' 1-9	ἁγ. Κων. καὶ Ἐλένης
26	Πράξ. ια' 19-30	Ἰωάν. δ' 5-42	δ' / Ζ'

Ἡ Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2019

1	Σ	Ίουστίνου φιλοσόφου καί μάρτ., Πύρρου Ἐπισκόπου
2	Κ	† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ , Νικηφόρου ΚΠόλεως, Ἐράσμου ἱερομ.
3	Δ	Λουκιλλιανοῦ μάρτυρος, Παύλης μάρτυρος
4	Τ	Μητροφάνους ΚΠόλεως, Μάρθας, Μαρίας
5	Τ	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ , Δωροθέου Ἐπ.Τύρου, Νικάνδρου μ.
6	Π	† ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ , Ἰλαρίωνος ὁσ., Ἀττάλου θαυματουργοῦ
7	Π	Θεοδότου Ἀγκύρας, Ζηναΐδος μ., Σεβαστιανῆς ὁσίας
8	Σ	Ἀνακομιδῆ λειψ. Θεοδώρου Στρατηλάτου, Καλλιόπης μάρτ.
9	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ Α΄ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ , Κυρίλλου ἀρχ. Ἀλεξανδρείας
10	Δ	Ἀλεξάνδρου & Ἀντωνίνης μ., Θεοφάνους & Πανσέμνης
11	Τ	† Βαρθολομαίου & Βαρνάβα Ἀπ., Λουκᾶ Ἰατροῦ
12	Τ	Ἄνουφριου ὁσίου, Πέτρου ὁσίου τοῦ ἐν Ἄθω
13	Π	Ἀκυλίνης, Διοδώρου μάρτ., Ἀντιπάτρου Βόστρων
14	Π	Ἐλισσαίου προφ., Μεθοδίου Πατρ. ΚΠόλεως
15	Σ	† Ψυχοσάββατον, Ἰερωνύμου ὁσ., Ἀμώς προφήτου
16	Κ	† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Τύχωνος Ἐπ. Ἀμαθοῦντος
17	Δ	† ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ , Ἰσαύρου, Μανουήλ, Σαβέλ
18	Τ	Λεοντίου Αἰγίνης, Ὑπατίου, Θεοδούλου, Αἰθερίου
19	Τ	Ἰούδα Θαδδαίου, Παΐσιου ὁσίου τοῦ Μεγάλου
20	Π	Μεθοδίου Ἐπισκόπου Πατάρων, Νικολάου Καβάσιλα
21	Π	Ἀφροδισίου μάρτ., Ἰουλιανοῦ μάρτ., Τερεντίου Ἐπ.
22	Σ	Εὐσεβίου Ἐπισκ. Σαμοσάτων ἱερομ., Ζήνωνος
23	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ , Ἀριστοκλέους μάρτυρος
24	Δ	† Γενέθλιον Προδρόμου , Ἀθανασίου ὁσ. Παρίου (ἀρχῆ νηστείας)
25	Τ	Φεβρωνίας, Ὁρεντίου, Γεωργίου καί Προκοπίου
26	Τ	Δαβίδ ἐν Θεσ/νίκη, Ἰωάννου Ἐπισκόπου Γοθθίας
27	Π	Σαμψών ξενοδόχου, Ἰωάννας καί Μαρίας μυροφ.
28	Π	Ἀνακομιδῆ λειψάνων Κύρου καί Ἰωάννου Ἀναργύρων
29	Σ	† Πέτρου καί Παύλου τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων
30	Κ	† Σύναξις τῶν Ἀγίων Ἐνδόξων 12 Ἀποστόλων

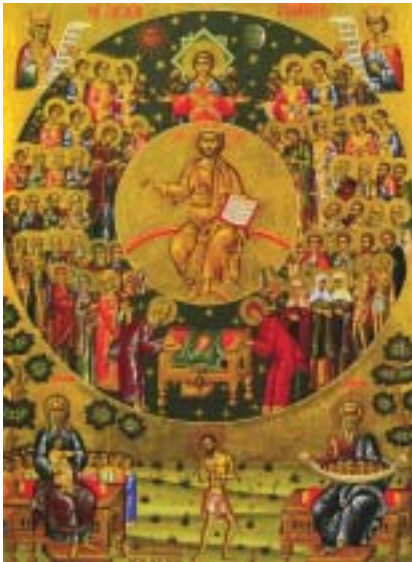
**«Πάντων τῶν Ἀγίων θεῖον χορόν, Προφητῶν
Δικαίων, Ἀποστόλων Ἱεραρχῶν, Μαρτύρων
Ὅσιων, ἀνδρῶν τε καί γυναιῶν, ἀπάσης
οἰκουμένης, ὕμνοις γεραίρομεν».**

† ΚΣ

ΙΟΥΝΙΟΥ 2019

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ-ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Πράξ. ιστ' 16-34	Ἰωάν. θ' 1-38	πλ. α' / Η'
6	Πράξ. α' 1-12	Λουκ. κδ' 36-53	Ἀναλήψεως
9	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰωάν. ιζ' 1-13	πλ. β' / Γ'
16	Πράξ. β' 1-11	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12	Πεντηκοστῆς
23	Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2	Ματθ. ι' 32-33, 37-38, ιβ' 27-30	πλ. δ' / Α'
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Ματθ. θ' 36, ι' 1-8	α' / Β'

ΙΟΥΛΙΟΣ 2019

1	Δ	† Κοσμά και Δαμιανού τῶν Ἀναργύρων
2	Τ	Κατάθεσις τιμ. Ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου, Λάμπρου νεομ.
3	Τ	Ἰακίνθου, Θεοδότῃς μάρτ., Γερασίμου νέου ὁσιομ.
4	Π	Ἀνδρέου Κρήτης, Μιχαήλ Χωνιάτη, Θεοδώρου Κυρήνης
5	Π	Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῳ καὶ Λαμπαδοῦ ὁσίων
6	Σ	Σισῶη μεγ., Φιλήμονος, Ὀνησίμου, Ἀρχίππου
7	Κ	† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Κυριακῆς μεγαλομ., Θωμᾶ Μαλεΐνου
8	Δ	Προκοπίου μεγαλομάρτυρος, Θεοφίλου ὁσίου
9	Τ	Παγκρατίου ἱερομάρτυρος, Μιχαήλ Πακνανᾶ
10	Τ	Τῶν ἐν Νικοπόλει 45 μάρτ., Γρηγορίου Ἐπισκ. Ἄσσου
11	Π	† Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Ὀλγας ἰσαποστόλου
12	Π	Πρόκλου καὶ Ἰλαρίου μάρτ., Παΐσιου Ἀγιορείτου
13	Σ	† Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου Σαββαΐτου
14	Κ	† ΑΓ. ΠΑΤΕΡΩΝ Δ' ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ, Νικοδήμου Ἄγιου.
15	Δ	Κηρύκου καὶ Ἰουλίττης, Βλαδιμήρου ἰσαποστόλου
16	Τ	Ἀθηνογένους ἱερομάρτυρος, Φαύστου μάρτυρος
17	Τ	† Μαρίνης μεγαλομάρτ., Κλήμεντος Ἐπισκ. Ἀχρίδος
18	Π	Αἰμιλιανοῦ μάρτ., Ἰακίνθου, Παύλου μ., Θέης, Οὐαλεντίνης
19	Π	Μακρίνης ὁσίας, Δίου ὁσίου, Θεοδώρου Ἐδέσσης
20	Σ	† Προφήτου Ἡλίου τοῦ Θεσβίτου
21	Κ	† Ε' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Συμεών τοῦ διὰ Χριστόν σαλοῦ
22	Δ	Μαρίας Μαγδαληνῆς, Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος
23	Τ	† Πελαγίας ὁσίας, Ἰεζεκιήλ προφήτου, Φωκᾶ μάρτ.
24	Τ	Χριστίνης μεγαλομάρτυρος, Ἀθηνάγορου μάρτυρος
25	Π	† Κοίμησις ἁγίας Ἄννης, Ὀλυμπιάδος διακονίσσης
26	Π	† Παρασκευῆς ἀθληφόρου, Ἐρμολάου ἱερομάρτυρος
27	Σ	† Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος τοῦ ἱαματικοῦ
28	Κ	† ΣΤ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος Ἀπ.
29	Δ	Καλλινίκου μάρτυρος, Θεοδότῃς μάρτυρος
30	Τ	Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
31	Τ	Εὐδοκίμου δικαίου, Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας

«Φωταγωγομένη ὑπερφυῶς, ταῖς τοῦ Παρακλήτου, ὑπερφώτοις μαρμαρυγαῖς, τήν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ζωὴν εἴλου Ἐλέσα, προκρίνασα τῶν τῆδε, ὄλβον οὐράνιον».

† ΚΣ

ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Κορ. ιβ' 27-ιγ' 8	Μαθ. ι' 1, 5-8	Ἄγιων Ἀναργύρων
7	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Μάρκ. στ' 22-33	β' / Γ'
14	Τίτ. γ' 8-15	Μαθ. ε' 14-19	γ' / Δ'
20	Ἰακ. ε' 10-20	Λουκ. δ' 22-30	Προφήτου Ἡλιοῦ
21	Ρωμ. ι' 1-10	Μαθ. η' 28 - θ' 1	δ' / Ε'
26	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Μάρκ. ε' 24-34	Ἁγίας Παρασκευῆς
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε'-ιστ' 2	Ἁγ. Παντελεήμονος
28	Ρωμ. ιβ' 6-14	Μαθ. θ' 1-8	πλ. α' / ΣΤ'

Ἡ Ἁγία Ὀσιοπαρθενομάρτυς Ἐλέσα ἡ ἐν Κυθήροις

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2019

1	Π	† ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ, ΕΛΕΣΗΣ ΟΣΙΟΜ. ΚΥΘΗΡΩΝ
2	Π	Ἀνακομιδή λειψ. πρωτομ. Στεφάνου, Θεοδώρου νεομ.
3	Σ	Δαλμάτου, Ἰσαακίου, Φαύστου, Θεοκλητοῦς ὁσίων
4	Κ	† Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδῶν, Εὐδοκίας ὁσ.
5	Δ	Εὐσιγνίου, Νόννης, Εὐγενίου ὁσίου
6	Τ	† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Τ	Δομετίου ὁσίου, Νικάνορος ὁσίου, Θεοδοσίου ὁσίου
8	Π	Αἰμιλιανοῦ ὁμολογητοῦ, Μύρωνος, Τριανταφύλλου Ζαγοράς
9	Π	† Ματθία Ἀποστόλου, Τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ 10 μ.
10	Σ	Λαυρεντίου διακ., Ξύστου Ἐπισκ. Ρώμης, Ἴππολύτου
11	Κ	† Η' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Εὐπλου διακόνου, Νήφωνος ΚΠόλεως
12	Δ	Φωτίου καί Ἀνικήτου μαρτύρων, Παμφίλου μάρτ.
13	Τ	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Εὐδοκίας βασιλίσσης
14	Τ	Μιχαίου προφήτου, Μαρκέλλου ἱερομάρτυρος
15	Π	† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	Π	Διομήδους νεομάρτ., Τιμοθέου Ἐπισκόπου Εὐρίπου
17	Σ	Μύρωνος, Παύλου καί Ἰουλιανῆς μαρτύρων
18	Κ	† Θ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Φλώρου, Λαύρου, Λέοντος καί Ἑρμοῦ
19	Δ	Ἀνδρέου στρατηλάτου, Εὐτυχιανοῦ μάρτυρος
20	Τ	Σαμουήλ προφήτου, Λουκίου μάρτυρος
21	Τ	Θαδδαίου Ἀποστόλου, Βάσσης καί τέκνων αὐτῆς
22	Π	Ἀγαθονίκου μάρτυρος, Ἀνθούσης μάρτ., Εὐθαλίας παρθ.
23	Π	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ, Εἰρηναίου ἱερομ.
24	Σ	† Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, Διονυσίου Αἰγίνης, Εὐτυχοῦς ἱερομ.
25	Κ	† Ι' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Βαρθολομαίου Ἀπ., Τίτου Ἐπ. Γορτύνης
26	Δ	Ἀδριανοῦ καί Ναταλίας μαρτύρων, Ἰωάσαφ ὁσίου
27	Τ	† Φανουρίου μάρτυρος, Ποιμένος ὁσίου
28	Τ	Μωϋσέως Αἰθίοπος, Διομήδους, Λαυρεντίου μάρτυρος
29	Π	† Ἀποτομή κεφαλῆς Ἰωάννου Προδρόμου (νηστεία)
30	Π	† Ἀλεξάνδρου, Παύλου, Ἰωάννου Πατρ. ΚΠόλεως
31	Σ	† Κατάθεσις Τιμίας Ζώνης Ὑπεραγίας Θεοτόκου

«Ρᾶνον θείοις μύροις σου μυστικῶς, ὦ Παρθενομήτορ, ἢ τῶν πάντων ΜΟΝΗ ΕΛΠΙΣ, πράϊνον καρδίας, εἰρήνευσον τόν κόσμον, καί εὐωδία Πνεύματος, καταμύρισον». † ΚΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2019

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Ρωμ. ιε' 1-7	Μαθ. θ' 27-35	πλ. β' / Ζ'
6	Β' Πέτρ. α' 10-19	Μαθ. ιζ' 1-9	Μεταμορφώσεως
11	Α' Κορ. α' 10-17	Μαθ. ιδ' 14-22	βαρύς / Η'
15	Φιλίπ. β' 5-11	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Κοιμ. Θεοτόκου
18	Α' Κορ. γ' 9-17	Μαθ. ιδ' 22-34	πλ. δ' / Θ'
25	Α' Κορ. δ' 9-16	Μαθ. ιζ' 14-23	α' / Γ'
29	Πράξ. ιγ' 25-32	Μάρκ. στ' 14-30	Ἄποτ. κεφ. Προδρόμου

ΑΓΙΑ ΜΟΝΗ (ΠΑΝΑΓΙΑ) ΚΥΘΗΡΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019

1	Κ	† ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΝΔΙΚΤΟΥ , Συμεών Στυλίου, Μελετίου
2	Δ	Μάμαντος μ., Ἰωάννου Πατρ. ΚΠόλεως τοῦ Νηστευτοῦ
3	Τ	Ἀνθίμου ἱερ., Ἀνακ. λειψ. ἀγίου Νεκταρίου, Χαρίτωνος
4	Τ	ΑΝΘΙΜΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ , Μωϋσέως προφήτου
5	Π	Ζαχαρίου καὶ Ἐλισάβετ, γον. Προδρόμου, Ἀβδαίου Ἐπισκ.
6	Π	Ἀνάμνησις θαύματος ἀρχαγγέλου Μιχαήλ
7	Σ	Σώζοντος μάρτ., Εὐψύχου καὶ Ὀνησιφόρου Ἀποστ.
8	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ , Γενέσιον Θεοτόκου, Χρυσοστόμου Σμύρνης
9	Δ	† Σύναξις τῶν Θεοπατόρων Ἰωακείμ & Ἄννης
10	Τ	Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας μαρτύρων
11	Τ	Θεοδώρας ὁσίας, Εὐανθίας μάρτυρος, Εὐφροσύνου
12	Π	Αὐτονόμου ἱερομάρτυρος, Ἰουλιανοῦ μάρτυρος
13	Π	Κορνηλίου ἑκατ., Ἀριστείδου μάρτ., Ἱεροθέου ὁσίου
14	Σ	† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
15	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ , Νικήτα μεγαλομ., Φιλοθέου ὁσ.
16	Δ	Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Μελιτινῆς μάρτυρος
17	Τ	† Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος & Ἀγάπης μαρτύρων
18	Τ	Εὐμένιου Ἐπ. Γορτύνης, Ἀριάδνης μάρτυρος
19	Π	Τροφίμου, Σαββατίου μάρτ., Δορυμέδοντος μάρτ.
20	Π	† Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος , Ἰλαρίωνος ὁσίου
21	Σ	Ἰωνᾶ προφήτου, Κοδράτου Ἀποστόλου
22	Κ	† Α΄ ΛΟΥΚΑ , Φωκᾶ ἱερομ., Φωκᾶ, Ἰσαάκ καὶ Μαρτίνου
23	Δ	† Σύλληψις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
24	Τ	† ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ
25	Τ	Εὐφροσύνης ὁσίας, Παφνουτίου ὁσίου
26	Π	† Μετάστασις ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
27	Π	Ἀριστάρχου Ἀποστόλου, Καλλιστράτου μάρτυρος
28	Σ	Βαρούχ προφήτου, Χαρίτωνος ὁσίου ὁμολογητοῦ
29	Κ	† Β΄ ΛΟΥΚΑ , Κυριακοῦ ἀναχωρ., Πετρωνίας μ., Γοβδελά
30	Δ	Γρηγορίου ἱερομ. Ἐπισκόπου Ἀρμενίας τοῦ Φωτιστοῦ

**«Θεράπευσον Κόρη σους ὑμνητάς, ψυχῶν τε
τάς νόσους, καί σωματῶν τάς χαλεπάς, καί
ἴασαι Μῆτερ, κακῶν καί ἀσθενείας, δεινῶν
ἀρρωστημάτων, Μυρτιδιώτισσα».** † ΚΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α΄ Τιμ. β΄ 1-7	Λουκ. δ΄ 16-22	β΄ / ΙΑ΄
8	Γαλ. στ΄ 11-18	Ἰωάν. γ΄ 13-17	γ΄ / Α΄
14	Α΄ Κορ. α΄ 18-24	Ἰωάν. ιθ΄ 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	Ἦψωσις Τιμίου Σταυροῦ
15	Γαλ. β΄ 16-20	Μάρκ. η΄ 34-38, θ΄ 1	δ΄ / Β΄
22	Β΄ Κορ. α΄ 21 - β΄ 4	Λουκ. ε΄ 1-11	πλ. α΄ / Γ΄
39	Β΄ Κορ. δ΄ 6-15	Λουκ. στ΄ 31-36	πλ. β΄ / Δ΄

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ ΠΟΛΙΟΥΧΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2019

1	Τ	Ἀνανίου Ἀπ., Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Ἰωάννου Κουκουζέλη
2	Τ	Κυπριανοῦ καί Ἰουστίνης, Θεοφίλου ὁσίου
3	Π	† Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου , Δαμάρεως μάρτυρος
4	Π	† Ἱεροθέου Ἐπισκόπου Ἀθηνῶν , Δομνίνης μάρτυρος
5	Σ	Χαριτίνης, Εὐδοκίμου, Μεθοδίας ὁσίας τῆς Κιμῶλου
6	Κ	† Γ' ΛΟΥΚΑ, Θωμᾶ Ἀποστόλου , Ἐρωτηίδος μ., Κενδέα ὁσ.
7	Δ	Σεργίου καί Βάκχου μεγαλ., Πολυχρονίου ἱερομ.
8	Τ	Πελαγίας ὁσ., Πελαγίας παρθενομάρτ., Ταΐσις
9	Τ	Ἰακώβου Ἀλφαίου, Ἀνδρονίκου, Ἀθανασίας ὁσίων
10	Π	Εὐλαμπίου καί Εὐλαμπίας μ., Θεοφίλου ὁσίου ὁμολογ.
11	Π	Φιλίππου ἐκ τῶν 7 διακόνων, Θεοφάνους ὁμολ.
12	Σ	† Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου , Πρόβου, Ταράχου μ.
13	Κ	† Δ' ΛΟΥΚΑ Ἀγ. Πατέρων Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου
14	Δ	Ναζαρίου, Γερβασίου μάρτ., Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ
15	Τ	Λουκιανοῦ ἱερομ., Σαβίνου ὁσίου, Βάρσου ὁμολογ.
16	Τ	Λογγίνου ἑκατοντάρχου καί τῶν σὺν αὐτῷ στρατιωτῶν
17	Π	᾽Ωσηέ προφήτου, Ἀνδρέου τοῦ ἐν Κρίσει ὁσίου.
18	Π	† Λουκᾶ Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ , Μαρίνου μάρτ.
19	Σ	Ἰωήλ προφήτου, Οὐάρου, Κλεοπάτρας ὁσίας
20	Κ	† ΣΤ' ΛΟΥΚΑ, Γερασίμου Κεφαλληνίας, Ἀρτεμίου μεγαλ.
21	Δ	Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ, Ἰλαρίωνος, Σωκράτους μάρτ.
22	Τ	Ἀβερκίου ἱεραπ., τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παίδων
23	Τ	† Ἰακώβου Ἀδελφοθέου , Ἰγνατίου ΚΠόλεως
24	Π	Ἀρέθα μεγαλομ., Σεβαστιανῆς μάρτυρος, Πρόκλου
25	Π	Ταβιθᾶς, Μαρκιανοῦ, Μαρτυρίου μαρτύρων
26	Σ	† Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ μυροβλύτου
27	Κ	† Ζ' ΛΟΥΚΑ , Νέστορος μεγαλομ., Πρόκλης συζ. Πιλάτου
28	Δ	† ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ἐθνική ἐορτή)
29	Τ	Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, Ἀβραμίου ὁσίου
30	Τ	Κλεόπα Ἀπ., Ζηνοβίου καί Ζηνοβίας μαρτύρων
31	Π	Στάχυος, Ἀπελλοῦ, Ἀριστοβούλου Ἀποστόλων

**«Μύρων ἀξιάγαστε καί κλεινέ, Μαρτύρων τό κλέ-
ος, Ἱερέων ἢ καλλονή, τιμῶ Λειψάνῳ, εὐλόγη-
σον τήν νῆσον, τήν τῶν Ἀντικυθήρων, ἦν περι-
φρούρησον.»**

† ΚΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2019

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ-ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Β' Κορ. στ' 1-10	Λουκ. ζ' 11-16	βαρύς / Ε'
13	Τίτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	πλ. δ' / ΣΤ'
18	Κολ. δ' 5-11, 14-18	Λουκ. ι' 16-21	Εὐαγγ. Λουκά
20	Γαλ. ε' 22 - στ' 2	Λουκ. η' 27-39	α' / Ζ'
27	Β' Κορ. ια' 31 - ιβ' 9	Λουκ. η' 41-56	β' / Η'
28	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Ἁγίας Σκέπτης Θεοτόκου

Ἱερὸν Λείψανον Ἁγ. Μύρωνος Ἀντικυθήρων.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2019

1	Π	† Κοσμά και Δαμιανού των Ἀναργύρων, Δαβίδ ὁσ. ἐν Εὐβοίᾳ
2	Σ	Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἐλπιδοφόρου, Ἀνεμποδίστου μ.
3	Κ	† Ε΄ ΛΟΥΚΑ , Ἀκειψιμᾶ, Ἀειθαλᾶ καὶ Ἰωσήφ μ., Νεαπολίτου
4	Δ	Ἰωαννικίου ὁσ., Ἑρμαίου ἱερομ., Νικάνδρου Ἐπ. Μύρων
5	Τ	Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης μ., Ἑρμᾶ καὶ Λίνου Ἀπ.
6	Τ	Παύλου Ἀρχιεπ. ΚΠόλεως ὁμολογητοῦ, Λουκᾶ ὁσίου
7	Π	Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων, Λαζάρου ὁσίου
8	Π	† Σύναξις Παμμ. Ταξιαρχῶν Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ
9	Σ	† Νεκταρίου Αἰγίνης , Ὀνησιφόρου μάρτ., Θεοκτίστης ὁσ.
10	Κ	† Η΄ ΛΟΥΚΑ , Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου Ἀπ., Ἀρσενίου
11	Δ	† Μηνᾶ μεγαλομ. , Βίκτωρος καὶ Βικεντίου μαρτύρων
12	Τ	Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νείλου ἀσκητοῦ, Νείλου μυρ.
13	Τ	† Ἰωάννου Χρυσοστόμου , Δαμασκηνοῦ νεομάρτ.
14	Π	† Φιλίππου Ἀποστόλου, Κωνσταντίνου Ὑδραίου
15	Π	Γουρία, Σαμωνᾶ, Παΐσιου ὁσ. (ἀρχὴ νηστείας)
16	Σ	† Μαθαίου τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ , Ἰφιγενείας
17	Κ	† Θ΄ ΛΟΥΚΑ , Γρηγορίου Νεοκαισ., Γενναδίου καὶ Μαξίμου
18	Δ	Πλάτωνος μεγαλ., Ρωμανοῦ μ., Ζαχαρίου διακόνου
19	Τ	Ἀβδίου πρ., Βαρλαάμ μάρτ., Ἡλιοδώρου μάρτυρος
20	Τ	Γρηγορίου Δεκαπολίτου, Πρόκλου Πατρ. ΚΠόλεως
21	Π	† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
22	Π	Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου Ἀποστόλου
23	Σ	Ἀμφιλοχίου Ἐπισκόπου Ἰκονίου, Σισινίου ὁμολογητοῦ
24	Κ	† ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ , Κλήμεντος Ρώμης, Πέτρου Ἀλεξ., Ἑρμογένους
25	Δ	† Αἰκατερίνης μεγαλομ. , Μερκουρίου μεγαλομ.
26	Τ	† Στυλιανοῦ Παφλαγόνος , Νίκωνος ὁσίου
27	Τ	Ἰακώβου μεγαλομ. Πέρσου, Θεοδοσίου ἐν Τυρνάβῳ
28	Π	Στεφάνου Νέου ὁμολ., Εἰρηνάρχου μάρτυρος
29	Π	Παραμόνου καὶ 370 μάρτ., Φιλουμένου Νέου μάρτ.
30	Σ	† Ἀνδρέου Ἀποστόλου , Φρουμεντίου Ἐπ. Αἰθιοπίας

«Ἀνθίμου θεράποντος τοῦ Χριστοῦ, Κεφαλλήνων νήσου, γόνου ὄντως πανευκλεοῦς, καὶ τῶν Κυθηρίων, Προστάτου καὶ ἐφόρου, εὐχάς καὶ εὐλογίας, ἀπεκδεχόμεθα».

† ΚΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Γαλ. α' 11-19	Λουκ. ιστ' 19-31	γ' / θ'
8	Ἐβρ. β' 2-10	Λουκ. ι' 16-21	Παμμ. Ταξιαρχῶν
10	Γαλ. β' 16-20	Λουκ. ι' 25-37	δ' / ι'
16	Ρωμ. ι' 11-ια' 2	Ματθ. θ' 9-13	Ματθαίου Ἀποστ.
17	Γαλ. στ' 11-18	Λουκ. ιβ' 16-21	πλ. α' / ΙΑ'
21	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Εἰσοδίων Θεοτόκου
24	Ἐφεσ. β' 4-10	Λουκ. ιη' 18-27	πλ. β' / Α'

Ὁ Ἅγιος Ἄνθιμος ὁ νέος ὁ ἐν Κεφαλληνία

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

1	Κ	† ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ , Ναούμ προφήτου, Φιλαρέτου, Θεοκλήτου
2	Δ	Άββακούμ πρ., Μυρόπης μάρτ., Πορφυρίου όσιου
3	Τ	Σοφονίου προφήτου, Άγγελή νεομ. του έν Χίω
4	Τ	† Βαρβάρας μεγαλομ. , Ίωάννου Δαμασκηνού, Σεραφεΐμ Φαναρίου
5	Π	† Σάββα του ήγιασμένου , Διογένους μάρτυρος
6	Π	† Νικολάου Άρχιεπισκόπου Μύρων τής Λυκίας
7	Σ	Άμβροσίου Μεδιολάνων, Γερασίμου όσιου έξ Εύβοίας
8	Κ	† Ι΄ ΛΟΥΚΑ , Σωσθένους, Άπολλά, Τυχικού, Παταπίου
9	Δ	† Σύλληψις Άγίας Άννης , Άννης προφήτιδος
10	Τ	Μηνά Καλλικελάδου, Έρμογένους, Εύγράφου μάρτ.
11	Τ	Άειθαλά μ., Δανιήλ καί Λουκά Νέου Στυλιτών
12	Π	† Σπυριδωνος θαυματουργού , Ίωάννου Ζιχνών όσ.
13	Π	Εύστρατίου, Αύξεντίου, Μαρδαρίου, Λουκίας μ.
14	Σ	Θύρσου, Φιλήμονος, Άπολλωνίου, Άρριανού μ.
15	Κ	† ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ (ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ) , Έλευθερίου ιερομάρτ.
16	Δ	Άγγαίου προφήτου, Θεοφανούς βασιλίσης, Μοδέστου
17	Τ	† Διονυσίου Ζακύνθου , Δανιήλ προφ., Τριών Παίδων
18	Τ	Σεβαστιανού, Ζωής μάρτ., Δανιήλ όσιου του Μολδαβου
19	Π	Βονιφατίου μάρτ., Άρεως μάρτ., Θεσσαλονίκης μάρτ.
20	Π	† Ίγνατίου Θεοφόρου , Φιλογόνου Έπ., Ίωάννου νεομ.
21	Σ	Ίουλιανής καί των σύν αύτῃ 500 μαρτύρων, Θεμιστοκλέους
22	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ , Άναστασίας Φαρμ.
23	Δ	Νήφωνος Έπισκ. Κωνσταντιανής, Ναούμ Βουλγαρίας
24	Τ	Εύγενίας όσιομάρτ., Βασίλας καί Άχαϊκού μάρτ.
25	Τ	† Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Π	† Σύναξις τής Υπεραγίας Θεοτόκου , Εϋθυμίου Σάρδεων όμολ.
27	Π	† Στεφάνου Πρωτομάρτυρος , Θεοδώρου του Γραπτού
28	Σ	Τών έν Νικομηδεία Δισμυρίων μαρτύρων, Δημοσθένους
29	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ , 14.000 άγ. νηπίων
30	Δ	Άνυσίας όσιομ., Φιλεταΐρου μάρτυρος, Λέοντος όσιου
31	Τ	Μελάνης όσίας τής Ρωμαίας, Ζωτικού όρφανοτρόφου

**«Τεκοῦσα ἀφράστως τόν σόν Υἱόν, τόν Παντε-
ευεργέτην καί Σωτήρα καί Λυτρωτήν, τόν κό-
σμον λυτροῦσαι, παθῶν καί καχεξίας, ὡς
πάντων ὑπερέτερα, Μυρτιδιώτισσα».** † ΚΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Ἐφεσ. β' 14-22	Λουκ. ιη' 35-43	βαρύς / Β'
4	Γαλ. γ' 23 - δ' 5	Μάρκ. ε' 24-34	Ἁγίας Βαρβάρας
8	Ἐφεσ. δ' 1-7	Λουκ. ιγ' 10-17	πλ. δ' / Γ'
15	Β' Τιμ. α' 8-18	Λουκ. ιδ' 16-24, Ματθ. κβ' 14	α' / Δ'
22	Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40	Ματθ. α' 1-25	β' / Ε'
25	Γαλ. δ' 4-7	Ματθ. β' 1-12	Χριστουγέννων
29	Γαλ. α' 11-19	Ματθ. β' 13-23	γ' / ΣΤ'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ν. Φαλήρου

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων Σεραφεῖμ (κατά κόσμον Λάμπρος Κ. Στεργιούλης) ἐγεννήθη εἰς τὰ Βραγκιανὰ Καρδίτσης τὴν 27/12/1950. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς ἐφοίτησεν εἰς τὴν Ριζάρειον Ἐκκλ. Σχολὴν (1964-1970) καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Α.Π.Θεσσαλονίκης (1972-1976) καὶ εἰς τὸ Μεταπτυχιακὸν Τμῆμα αὐτῆς, Κλάδος Συστηματικῆς Θεολογίας (1976-1978). Τὸ 1971 ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ τὸ 1981 Πρεσβύτερος, ἀναλαβὼν καθήκοντα τακτικοῦ Ἱεροκήρυκος καὶ Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου τῆς Ἱ. Μ. Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης. Μητροπολίτης Κυθήρων ἐξελέγη τὴν 27ην Ἰουνίου 2005. Αὐθημερόν ἐγένετο τὸ Μικρὸν καὶ Μέγα Μήνυμα. Τὴν 2αν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία αὐτοῦ εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου.

Τὴν 28ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔδωκε τὴν διαβεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν 30ὴν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις του εἰς Κύθηρα.

Α' ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Ἔδρα: Χώρα - Κυθήρων 80100

Τηλ. Σεβασμ. Μητροπολίτου 27360.31281

Fax: 27360.31281.

Γραφείων 27360.31202 καὶ 27360.38359

FAX: 27360.31202.

Ἴστοσελίδα: www.imkythiron.gr

E-mail: imkythiron@imkythiron.gr.

Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος.

Τηλ.: 27360.38359.

Ἐπίτιμος Γεν. Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτοπρ. π. Εὐάγγελος Λουράντος.

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Α' Ἀρχιερ. Ἐπιτροπείας Κυθήρων:

Ἀρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου.

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Β' Ἀρχιερ. Ἐπιτροπείας Κυθήρων:

Πρωτ. π. Πέτρος Μαριᾶτος.

Συμβούλια:

1) Μητροπολιτικόν: Πρόεδρος· Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Μέλη: Ἀρχιμανδρίτης

π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος, ὁ Δ/ντής τῆς ΔΟΥ κ. Γεώργιος Καλλίγερος, ὁ κ. Κων/νος Βλάχος, Νομ. Σύμβουλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ὁ κ. Μιχαήλ Διαμαντάκης καί ἡ Ἐκκλ. Σύμβουλος κα Μαρία Καλοκαιρινοῦ-Γεωργιλᾶ.

2) Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον: Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Μέλη*· Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Διακόπουλος καί Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος. *Ἀναπληρωματικά Μέλη*· Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης καί Πρωτ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος. *Γραμματεῦς*· Ἀρχιμ. Φρουμέντιος Δημητρίου.

3) Τοπικόν Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Μέλη*· Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης. *Ταμίας*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός.

Διοικητικόν Προσωπικόν: *Γραμματεῦς - Γραφεῖον Ἀποστολικῆς Διακονίας - Γάμων καί Διαζυγίων - Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. - ΟΔΕΠ - Λογιστής - Ἐκκαθαριστής ἀποδοχῶν Ἐφημερίων*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός. *Γραφεύς*· ἡ κ. Ἰωάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος. *Γραφεύς, Ταμίας - βοηθ. Λογιστοῦ*· ὁ κ. Ἰωάννης Χλαμπέας. *Πρόεδρος Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου*· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Ταμίας*· ὁ κ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. *Ὁδηγός - Κλητήρ*· ὁ κ. Γεώργιος Φατσέας.

- Ἐνοριακοί Ναοί 31.
- Παρεκκλήσια - Ἐξωκκλήσια 347.
- Ναοί Κοιμητηρίων 30.

- Μοναστηριακοί Ναοί 10.
- Ύψημέριοι 17: ΠΕ 8, ΤΕ 1, ΔΕ 5, ΥΕ 3
Συνταξιούχοι Ύερεϊς 2.

ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ
Α' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΥΘΗΡΩΝ
Έδρα: Χώρα Κυθήρων

ΝΑΟΣ	ΤΗΛΕΦ.	ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ	ΚΑΤΗΓ
ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ			
Χώρα 80100			
Έσταυρωμένος	6984.805577	Δημητρίου Φρουμ.	ΠΕ
	27360.31466	Παντελής Θεολ.	ΠΕ
Άγ. Ήλίας - Προφ. Ήλίας	27360.31569	Καλλίκας Παύλος	ΠΕ
Άλεξανδράδες			
Άγ. Τριάς	27360.31184	Σκλάβος Πέτρος	ΔΕ
Άρωνιάδικα			
Μεταμόρφωσις	27360.33231	Σταθās Σαμψών	ΔΕ
Δρυμών			
Άγ. Μαρίνα	27360.31466	Παντελής Θεολ.	ΠΕ
Κάλαμος			
Άγ. Νικήτας	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ίωάν.	ΔΕ
Καλησπεριάνικα			
Άγ. Γεώργιος	27360.33673	Κενή	
Καλοκαιρινές			
Άγ. Σπυρίδων	27360.31184	Κενή	
Καρβουνάδες			
Άγ. Γεώργιος	6978.731186	Ζουναρέλης Νικόλαος	ΠΕ
Κατούνι			
Άγ. Ειρήνη		Τσοπάνογλου Ίωακ.	ΠΕ
Κάτω Λειβάδι			
Άνάλ. Σωτήρος	27360.31015	Μεγαλοκόνομος Παν.	ΠΕ
Κεραμωτό			
Μεταμόρφωσις	6978.731186	Ζουναρέλης Νικόλαος	ΠΕ

Λογοθετιάνικα

Ἄγ. Μηνᾶς 27360.33548 Διακόπουλος Παν. ΥΕ

Ποταμός

Ζωοδ. Πηγῆς 27360.33339 Μαριάτος Πέτρος ΠΕ

Φριλιγκιάνικα

Εἰσ. Θεοτόκου 27360.33682 Μαρσέλος Σεραφεῖμ ΔΕ

ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ

Ἀντικύθηρα

Ἄγ. Μύρων 27360-38140 Λιγοψυχάκης Ἀντών. ΥΕ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ

- 1) Παναγία Μυρτιδιώτισσα τηλ. 27360.31184.
- 2) Ἄγία Μόνη τηλ. 27360.33251.
- 3) Ἄγία Ἐλέσα τηλ. 27360.31083.
- 4) Παναγία Δέσποινα Καραβᾶ τηλ. 27360.33548.
- 5) Ἄγιοι Ἀνάργυροι (Ξερουλάκι) τηλ. 27360.31015.
- 6) Παναγία Ὁρφανή Μυλοποτάμου τηλ. 27360.33673.
- 7) Ἄγιος Ἰωάννης (Ἀγριολίες) τηλ.: 27360.31015.
- 8) Ἄγιος Ἰωάννης ὁ ἐν Κρημνῶ τηλ.: 27360.31184.
- 9) Γενέσιον Θεοτόκου (Κακοπέτρι) τηλ.: 6984.805577.
- 10) Ὑπαπαντή τοῦ Χριστοῦ (Κακή μέλισσα) τηλ.: 6984.805577.

ΙΕΡΑΙ ΜΟΝΑΙ

Ἄνδρῶα: Ὁσίου Θεοδώρου. *Ἠγούμενος*
Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασιμάτης. Ἐγγεγρ. Μοναχοί 6,
Ἐγκατ. 1. Τηλ. 27360.33.673.

Β' ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Θεῖον Κήρυγμα: 1) Κήρυκες Θείου Λόγου· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ, καθὼς καὶ οἱ: Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασμάτης, Ἄρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτοπρ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος, Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος, Πρωτοπρ. π. Θεολόγος Παντελῆς καὶ Πρεσβ. π. Παῦλος Καλλίκας. Δημοσιεύσεις ἄρθρων εἰς τὸν τοπικὸν τύπον, ὁμιλῖαι καὶ ἐκπομπαὶ εἰς τὰ Ραδιόφωνα Κυθήρων ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ τῶν συνεργατῶν του.

Ἱερά Ἐξομολόγησις: Ὑπεύθυνος Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Αὕτη θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ ἑπτὰ ἐντεταλμένων Ἐφημερίων - Πνευματικῶν.

Χριστιανικὴ Ἀγωγή Νεολαίας: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ πραγματοποιεῖ ἐκκλησιασμοὺς καὶ τακτικὰς ἐπισκέψεις καὶ ὁμιλίας εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς νήσου. Συμπαραστάτης Ἐκπαιδευτηρίων: Ὁ Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Κατηχητικὰ Σχολεῖα 7.

Ὑπηρεσία Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας: Οἱ ἐντεταλμένοι πρὸς τοῦτο Ἱερεῖς.

Ἐκκλησιαστικὴ Ὑπηρεσία Ἀσθενῶν: Συμπαραστάσις πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Κυθήρων καὶ τοὺς τροφίμους τοῦ Γηροκομείου Ποταμοῦ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σεραφεῖμ καὶ τῶν Αἰδε-

σιμολ. π. Πέτρου Μαριάτου, Ἱατροῦ καί π. Παύλου Καλλίκα.

Κληρικολαϊκαί Συνελεύσεις: Ἱερατικά Συνάξεις πραγματοποιοῦνται κατά μῆνα καί Κληρικολαϊκαί Συνελεύσεις κατ' ἔτος μέ τήν συμμετοχήν ἐνοριῶν καί πάντων τῶν διακονούντων εἰς τάς ἐνορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Σχολή Γονέων εἰς Πνευματικά Κέντρα Κεραμωτοῦ καί Ποταμοῦ: Μηνιαῖες Συνάξεις.

Ἐκκλησιαστικόν ἐγκόλπιον Ἡμερολόγιον: Ἐκδίδεται κατ' ἔτος.

Γραπτόν Θεῖον Κήρυγμα: Συντάσσεται καί ἀναγνώσκειται τάς Κυριακάς εἰς τούς Ἱεροῦς Ναούς.

«Τό Μήνυμα τῆς Κυριακῆς»: Ἐβδομαδιαία ραδιοφωνική ἐκπομπή τοῦ Σεβασμιωτάτου, μεταδιδόμενη ἀπό τούς 2 τοπικούς Ρ/Σ FM105,6 καί 107,3, τόν Ρ/Σ τῆς Πειραικῆς Ἐκκλησίας καί μέσω Internet.

Περιοδικόν «Παναγία Μυρτιδιώτισσα»: Ἐκδίδεται περιοδικῶς εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Παναγίας Μυρτιδιώτισσας.

Ἐκκλησιαστικά Βιβλιοθήκαι: Πνευματικῶν Κέντρων Χώρας καί Λειβαδίου καί τῆς Μονῆς Μυρτιδίων.

Πνευματικά Κέντρα - Αἴθουσαι: 1) Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Χώρας 2) Κληροδοτήματος Μιχ. Παναγιώτου - Ποταμοῦ 3) Ἐνορίας Παναγίας Ἰλαριώτισσης Ποταμοῦ 4) Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Λειβαδίου 5) Ἐνορίας Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ Κεραμωτοῦ

(Λεοντσίνειον) 6) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Μαρίνης Δρυμῶνος
7) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Ἀλεξανδράδων 8) Ἱ. Ναοῦ
Ἁγ. Εἰρήνης Κατουνίου καί 9) Ἐνορίας Ἀλοῖζιανίκων.

Κύκλοι Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς: 1. Πνευματικόν
Κέντρον Χώρας. 2. Πνευματικόν Κέντρον Λειβαδίου.
3. Γραφεῖον Ἱ. Ναοῦ Παναγίας Ἰλαριωτίσσης Ποταμοῦ.

Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς: Εἰς Πνευματικόν
Κέντρον Ἱ.Ν. Ἁγ. Γεωργίου Λειβαδίου καί Πνευματι-
κόν Κέντρον Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους Καραβᾶ.

Παραδοσιακοί χοροί και θεατρική παιδεία εἰς
Λεοντσίνειον Πνευματικόν Κέντρον Κεραμωτοῦ.
Ἵπεύθυνος· Ἐλένη Τζοβάρη-Χατζοπούλου, Καθηγ.
Παν/μίου.

Ἐκκλησιαστική Τέχνη: Ἱστορικά Μνημεῖα: 1) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Ἀπ. Πέτρου Ἀραίων 13ου αἰῶνος. 2) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Δημητρίου Πούρκου 11ου αἰῶνος. 3) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου Λειβαδίου 10ου αἰ. 4) Ἱ. Ναός
Ἁγίου Νικήτα Καλάμου 11ου αἰ. 5) Ἱ. Ναός Ἁγίου Νί-
κωνος Ποταμοῦ 14ου αἰ. 6) Πολλοί Ἱ. Ναοί τοῦ 16ου
αἰῶνος.

Ἐκκλησιαστικόν Μουσεῖον Βυζαντινῆς καί μετα-
βυζαντινῆς περιόδου εἰς Ἱεράν Μονήν Μυρτιδίων.

Γ' ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

1) Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον: Ἀντιμετωπίζει
ἐκτάκτους ἀνάγκας ἀναξιοπαθόντων ἀδελφῶν,

παρέχον σημαντική οικονομική βοήθειαν.

2) Κασιμάτειον Γηροκομείον Κυθήρων εις Ποταμόν.

3) Όμάδα Έθελοντών Κοινωνικής Φροντίδας Έερās Μητροπόλεως: Παρέχει ήθικήν καί ύλικήν στήριξιν καί βοήθειαν εις μοναχικούς, πολυτέκνους, πτωχούς, άσθενείς κ.λπ. Έπεύθυνοι τής ομάδας: Έερεϊς π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος, π. Παναγ. Διακόπουλος, π. Πέτρος Μαριάτος καί οί κυρίες Σταυριανή Χλέντζου καί Εύγενία Καστρισίου.

Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεΐμ προεδρεύει:

- 1) Τοϋ Έερού Προσκυήματος ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ.
- 2) Τοϋ Έερού Προσκυήματος τής ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ καί
- 3) Τοϋ κληροδοτήματος «Μιχαήλ Παναγιώτου».

Δ' ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΠΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ: 1) Παναγίας τής Μυρτιδιωτίσσης (24 Σεπτ.), 2) Όσίου Θεοδώρου τοϋ έν Κυθήροις άσκήσαντος (12 Μαΐου), 3) Άγίας Όσιοπαρθενομάρτυρος Έλέσης τής έν Κυθήροις άθλησάσης (1 Αύγ.), 4) Άγίου Έερομάρτυρος Μύρωνος εις Άντικύθηρα (17 Αύγ.). 5. Όσίου Άνθίμου τοϋ νέου τοϋ έν Κεφαλληνία (4 Σεπτ.).

Ε΄ ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις. Ἱεραί Λειψανοθήκαι εἰς Ἱεράν Μονήν Μυρτιδίων. Ἱερόν Λείψανον Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου. Ἱερά Λείψανα Ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας καί Ἁγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας. Ἱερόν Λείψανον Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ Θαυματουργοῦ. Ἱερόν Λείψανον Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος, Πολιούχου τῶν Ἀντικυθήρων καί ἕτερα Ἱερά Λειψανοθήκη. Ἱερά Λείψανα Ἁγίων Μαρτύρων Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου καί Μαρδαρίου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

- Εὐχαριστίες διά τό πολύτιμο φωτογραφικό ὕλικό πού μᾶς προσέφεραν στούς κάτωθι (ἀλφαβητικά): Εἰρήνη Βενέρη-Τραβασάρου, Ἀντώνη Βλαντιῆ, Χαράλαμπο Καλλίγερο, Θεόδωρο Κασιμάτη, Γεώργιο Λεοντσίνη, Ἐμμανουήλ Λεοντσίνη, Χρυσάνθη ἱερέως Παναγιώτου Μεγαλοκονόμου, Βασίλη ἱερέως Σταύρου Χάρο, Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου, Μαρία Χατζημανώλη.
- Εὐχαριστίες στούς Ἐπιτρόπους τῶν Ἱερῶν Ναῶν γιά τήν πολύτιμη βοήθειά τους.

ΠΗΓΕΣ

- Τοπικό Ἀρχεῖο Κυθήρων.
- Ἀπογραφές πληθυσμοῦ Κυθήρων 18ου αἰῶνος, ἔκδοσις Ἐταιρείας Κυθηραϊκῶν Μελετῶν.
- Σπυρίδωνος Στάθη, Κυθηραϊκή Ἐπιθεώρησις 1923.
- Λεύκωμα Βυζαντινῶν Τοιχογραφιῶν Κυθήρων, ἔκδ. Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Ίερά Μητρόπολις (Χώρα)	27360-31202
Δήμος (Χώρα)	27360-31213
Έθνική Τράπεζα (Χώρα)	27360-37306
Έθνική Τράπεζα (Ποταμός)	27360-32901
Τράπεζα Πειραιώς (Χώρα)	27360-37310
Ταχυδρομείο (Χώρα)	27360-31274
Ταχυδρομείο (Ποταμός)	27360-33225
ΔΟΥ (Χώρα)	27360-37011
Ειρηνοδικείο (Χώρα)	27360-31650
Άστυνομικό Τμήμα (Χώρα)	27360-31206
Άστυνομικός Σταθμός (Ποταμός)	27360-33222
Λιμεναρχείο (Διακόφτι)	27360-33280
Τελωνείο (Καψάλι)	27360-31262
ΔΕΗ (Χώρας)	27360-31207
Αρχαιολογικό Μουσείο (Χώρα)	27360-31739
Συλλογή Βυζ/νών Τοιχογραφιών Κάτω Λειβάδι	27360-31731
Ίστορικό Αρχείο Κάστρου Χώρας	27360-37046
Ί. Μονή Όσιου Θεοδώρου	27360-33673
Ί. Μονή Παναγίας τής Μυρτιδιωτίσσης	27360-31184
Ί. Μονή Άγίας Μόνης	27360-37076
Ί. Μονή Άγίας Έλέσης	6972.771499
Γυμνάσιο (Χώρα)	27360-31148
Λύκειο (Χώρα)	27360-31314
Δημοτικό Σχολείο (Χώρα)	27360-31229
Νοσοκομείο (Ποταμός)	27360-33203
Γηροκομείο (Ποταμός)	27360-33301,33303-4
Κρατικός Αερολιμένας Κυθήρων	27360-33297
«Άλέξανδρος Άριστοτέλους Ώνάσης»	

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ**

Χώρα - Κυθήρων 80100
ΤΗΛ.: 27360-31281 και 31202
Fax: 27360-31202

Ίστοσελίδα: www.imkythiron.gr
E-mail: imkythiron@imkythiron.gr

Έπιμέλεια έκδοσεως: ΔΟΜΗ Ο.Ε.

Έξώφυλλο:

Ίερά Μονή Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης

Όπισθόφυλλο:

Ίερά Μονή Άγίας Έλέσης